

Naročnina mesečno
25 Din, za ino-
zemstvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Razorožitev in Cerkev

Iz razorožitvene konference v Zenevi, ki se ravno zaključuje, o katerih zaenkrat moremo reči le to, da sicer ne vzbujajo prevelikega upanja, a da tudi ne obupujemo. Tudi se tako majhen resničen napredek v razorožitvi sveta moramo pozdraviti. Kajti svet je še vedno kakor vojni ranjenec, ki krvavi iz nešteti ran, ki mu jih je zadala strašna tragedija svetovne vojne. Zato je klic po razorožitvi danes nujen kot kdarkoli. Navedimo le nekaj osnovnih misli k razorožitvenemu problemu.

Gotovo ne bi bilo pravilno, ko bi kdo verjel, da bodo razne razorožitvene konference odpravile sploh vsako oboroževanje. Kdor veruje v dogmo izvirnega greha, ne bo dvomil o tem, da se bodo v življenju narodov vojne vedno ponavljale. Tisti trenutek, ko je človek zavestno prelomil svoj pravni odnos do Boga, je rodil tudi vojno in oboroževanje. S tem je dana tudi možnost pravične vojne. Ni namogoča, da bi preiskovali, kdaj je kaka vojna upravičena in kdaj ne.

S tem pa seveda ni rečeno, da ni dolžnost vseh narodov, da število vojn kar moč omeje in jih v njihovih grozotah po možnosti omili. Kajti, tudi pravična vojna je in ostane strašna tragedija. Človeštvo mora priti tako daleč, sledeč naraščajočemu razvoju kulture, da bo meddržavne spore reševalo mirnim putem; da bo vsako krivično vojno onemogočila in da bo tudi vsako krivično vojno kar se da zmanjšala.

Ako govorimo v tem smislu o razorožitvi, je jasno, da je mišljena le relativna razorožitev. Zgodovinska dejstva in izkušnje iz življenja narodov nas uči, da je popolna razorožitev nemogoča, ako se narodi nečejo izpolniti nevarnosti, da zaradi nepoštenosti kakšnega zadržnega sosedu izgube svojo nacionalno neodvisnost, ki je največja dobrina kakšnega naroda in predpogoj za njegovo kulturno rast. V tem smislu, pa samo v tem velja reči: si vis pacem, para bellum. To pa nikakor ne izključuje relativnega razoroževanja, zmanjšanje vojnih naprav, izločitev gotovih bojnih sredstev in metod ter predvsem konec usodne mednarodne tekme v oboroževanju. Razorožitev se v tem smislu odkriva kot odlični duševni in naraven problem, kot moralno in kulturno vprašanje, ki je šele v drugem redu tehnična in politična zadeva. Najprej je treba razorožiti duše, šele potem bo sledilo res tudi učinkovito materijelno odlaganje orožja. Varnost, do katere ima vsak narod po naravnem pravu pravico, ne bo več slonela toliko na materijelni sili orožja kakor na moralni sili pravice.

V tem cilju bo seveda treba še bistveno spopolniti mednarodno pravo in ustvariti popolnejšo Zvezo narodov, v kateri bo najvišje razsodišče obvezno presojalo narodne spore. Združenje narodov v eno samo veliko mednarodno družino dočela odgovarja njihovim pravi. Seveda takšni združbi narodov ne more pripasti naloga, da kakim skrahiranim diplomatom pomaga iz njihovih zadreg, temveč bila naj bi mogla poročiti za naravnopravni razvoj narodov. Predvsem bi taka mednarodna izvršilna oblast mogla preprečiti tudi pravične vojne med posameznimi narodi. Šlo bi le še za kazenske eksekucije proti upornemu in mednarodno škodljivemu stremeljenju kake države. Gotovo pa bi takšni zvezi narodov ne bilo pretežko preprečiti tekme v oboroževanju in za vsako državo določiti le tolikšno mero orožja, kolikor ji je potrebno za lastno notranjo varnost.

S temi idejami so se že davno prečali katoliški teologi. Ideja družstva narodov je prastara katoliška zamisel. O njej sta pisala Suarez in Taparelli (»Saggio teoretico di diritto naturale appoggiato sul Fatto«); njune klasične misli prihajajo zlasti danes do prave veljave.

Papežev je k vprašanju razorožitve vedno zavzemalo zelo odločno in jasno stališče. Ko je car Nikolaj II. v avgustu 1898 pozval ves svet, naj prepreči grozečo vojno nevarnost, je Leon XIII. našel polno lepših besed, da je pohvalil njegovo iniciativo. Isti papež je že preje z okrožnico »Praeclara gratulationem« (20. jun. 1894) najstrožje obsojal tako zvani oboroženi mir, ki teži na narodih. Na prvo haško mirovno konferenco (1899) papež ni bil povabljen, kljub temu pa je Leon v pismu kraljici Wilhelmini odobral delo konference. Papežovo pismo je na zadnji seji bilo tudi prebrano. Tudi k II. mirovni konferenci (1907) Pij X. ni našel dostopa. In vendar je ta tako nepolitični papež porabil vsako priliko, da je pospeševal mirne odnose med narodi. Bil je razsodnik v konfliktu med Peru, Brazilijo in Bolivijo. Navdušeno je odobral poslanec ameriškega predsednika Tafta v prilog obveznega mednarodnega razsodišča. Istotako je Pij z odobravanjem pozdravil protestantsko Carnegiejevo mirovno ustanovo (1911). Njegovi zadnji nagovori pred izbruhom vojne so bili posvečeni skrbim za mirno sožitje narodov.

Pij X. je sledil veliki mirovni papeži Benedikt XV. Večno bo ostalo njegovo ime združeno z mirovno idejo. Njegova poslednja beseda: »Žrtvujem življenje za mir sveta« — je prešla kakor dragoceno testament na njegovega naslednika Pija XI. Že v njegovi prvi encikliki »Ubi arcano Deo« je zahteval mirovni program: Mir Kristusov in kraljestvo Kristusovo. K razorožitvenemu vprašanju je papež Pij XI. zavzel stališče v encikliki »Nova impendebat« (2. febr. 1931), v kateri je mednarodno tekmo v oboroževanju označil za enega glavnih vzrokov gospodarske krize. V svojih nagovorih (10. febr. 1932) se je spomnil tudi sedanje razorožitvene konference in izrazil živo bojazn, da ne bi brez uspehov morala iti narazen. Tudi njegovo zadnjo okrožnico »Caritate Christi compulsi« preveva enaka skrb za mirno sožitje narodov.

Že iz tega površnega pregleda je razvidno, da so papeži na straži, da vedno znova dvigajo svoj glas za ohranitev mira. V poslednjem času smo do-

Značilni incidenti med francoskimi in italijanskimi zastopniki

Zeneva, 22. julija tg. Danes dopoldne se je pripletal na seji 28. zasedanja medparlamentarne zveze spopad med francosko in italijansko delegacijo, ki lahko rodi dalekosežne posledice. Ko je govoril italijanski delegat Costamagna, profesor prava na rimski univerzi, je uporabljal čim pogostejše besede fašizem, imel v ustih vedno fašistično vlogo, fašistično pravo, fašistično čustvo itd. Za njim je spregovoril francoski delegat Renouel, ki je najprej v mirnem tonu povdaril, da notranje-politična ustava nima nič skupnega z mednarodnim pravom in da radi tega ni na mestu na mednarodni konferenci povdarjati fašistično pravo čustvo. Costamagna je nato repliciral zelo bojevitvino in končal z besedami: »V imenu pravice in svobode!« Renouel mu je takoj odgovoril: »Vi imate besedo pravico samo v ustih. Kjer ni kontrole javnega mnenja, tam ni ne prave niti svobode.« Italijanska delegacija se je nato silno razburila in zaklicala proti francoskim socialistom ostre kliče. Renouel je iz vrst francoske delegacije odgovoril: »Dol si fašisti, Mateottijevimi morilci!« Dobil je odgovor: »Dol s Francijo, ki ščiti socialistične morilce!« Francoski socialisti Grumbach je nato izjavil, da so francoski socialisti mnenja, da fašisti sploh nimajo pravice sodelovati na kakih parlamentarnih konferencah, ker niso izvoljeni, ampak imenovane kreature. Švedski podpredsednik Halin je nato sejo prekinil.

Po zopetni otvoritvi seje so zahtevali Italijani, da bi Renouel prekladal svoje izjave. Renouel je to odločno odklonil. Ničesar ne preklade, temveč in natančno pripravljen svoje besede ponoviti in razjasniti. Na to izjavo je bila seja zopet prekinjena in je bil sklican na sestanek Svet Zveze.

V dvorano, kjer zaseda kongres mednarodne parlamentarne unije, so prišli tudi člani razorožitvene konference, ki so imeli v sosednji dvorani sejo, in začelo se je divje prerekanje med člani francoske in italijanske delegacije. Italijanski delegati so vpili: »Dol Franciji!«

Zastopnikom listov je Renouel izjavil tole:

V Nemčiji vse mirno

Socialisti proti komunizmu in revoluciji — Vlada ukine izjemno stanje en dan pred volitvami

Berlin, 22. julija. AA. Čeprav so ukrepi državne vlade povzročili med prebivalstvom silno nezadovoljstvo in veliko ogorčenje pri večini, ni nikjer prišlo do kaljenja mira. Nemška prestolnica kaže običajno sliko. S komunistične strani so sicer z vneta agitacijo hoteli izzvati splošno stavko, toda vsi ti poskusi so padli na nerodovita tla.

Voditelji delavskih organizacij, železne fronte in socialdemokratske stranke so odločno proti ukrepom državne vlade, vendar v svojih proglaših svare člane, naj se ne dačo od nje izločijo, in prosijo, naj na vsak način ohranijo mir. Proglasi opozarjajo na to, da bo tako ali tako 31. julija prilika dati državi vladi odgovor z glasovnicami. Železna fronta je svoje člane celo naravnost pozvala, naj vsakega izizvača, ki bi pozival na splošno stavko, dajo aretirati. Tudi policija sama energično nastopa proti tem ljudem in je zasedla centrale komunistične stranke in dom Karla Liebknechta. Tudi je prepovedala za četrti skličen zborovanje delavskih tovarniških svetov, ki delajo razpoloženje za generalno stavko.

Po poluradni poročili je povabil državni kancler ministrske predsednik vse nemških dežel za soboto na razgovor v Stuttgart.

Papen hoče izigrati Hitlerja in socialiste

Pariz, 22. julija. AA. Nekateri listi izražajo mnenje, da Papenova vlada samo na videz ustreza željam nacionalnih socialistov, v resnici pa da hoče izigrati hitlerjevce in hkrati »Lumpenproletariat« (mišljeni so socialisti), da ne dobe oblasti v roke.

Po mnenju teh listov — tako piseta zlasti »Populaire« in »Ordre« — so hitlerjevci najbrž samo sredstvo, s katerim hoče v Papen omogočiti povratek Hohenzollerncem.

Današnji »Populaire« kritikuje, čeprav na zelo diskreten način, tudi nastop nemških socialnih demokratov. Članek, ki ga je napisal sam Leon Blum, ugotavlja, da polagajo nemški socialisti vse nade na parlamentarne volitve. Njihova taktika, pravi voditelj katoliških socialistov, je v tem, da naženejo diktatorsko vladno na volitve, ki bi se jih vlada najbrž rada ognila. Čez 10 dni, končuje Leon Blum,

živeli prav veličastne mirovne manifestacije katoliškega ljudstva v Angliji, Belgiji, Franciji in tudi v Nemčiji. Delo za mir je eminentno katoliška naloga in bilo bi res žalostno, ko bi se v mirovnem stremeljenju internacionalni ali freimasonskih človeških lig. Kakor uradna cerkev, tako je treba, da tudi vsi kulturni in politični organi, ki služijo katoliški misli, na svojem področju širijo in utrjujejo mirovno misel. Samo v miru dozorevajo lepe in velike reči. Mesto tekme v oboroževanju, ki jih ponižuje in izjiva vojne, čaka narode mnogo plemenitejša tekma v pridobivanju in osvajanju večno trajnih kulturnih vrednot, ki se morejo obrniti v srečo in blagoslov vsemu človeštvu.

V zadnjih dneh so italijanski delegati na kongresu mednarodne parlamentarne unije v svojih govorih neprestano hvalili in zagovarjali fašistični režim, o katerem mislim, da je v nasprotju s parlamentarizmom. Člani mednarodne parlamentarne unije, ki je rekel g. Renouel, »so prišli na kongres s popolno svobodo govora.« Dalje je g. Renouel potrdil resničnost besed, ki mu jih očitajo, da jih je rekel, in ki so povzročile protest italijanske delegacije, in dodal: »Ne sprejemam lekcij od zastopnikov režima, ki je ubil Matteottija!«

Priče današnjega francosko-italijanskega incidenta izpovedujejo, da so italijanski delegati izšli iz Franeje in jo obtoževali, da daje zatočišče morilecem fašistov.

Veliko nerazpoloženje francoske javnosti napram Italiji

Pariz, 22. jul. AA. Včerajšnja herriotovska »Ere Nouvelle« prinaša daljši članek na dveh straneh pod naslovom »Pregnanje Jugoslovancev v Italijo in fašistične imperijalistične provokacije«.

Članek razpravlja o težnjah Italije, da prode na Balkan in o italijanskem ravnanju proti Jugosloviji, ki stoji na poti fašističnim ambicijam in onemogoča njihovo izvedbo.

Članek obširno govori o preganjanju Jugoslovancev v Italiji in pravi, da takega preganjanja niso morali pretrpeti niti Poljaki v Prusiji. Pisec ugotavlja, da fašistična Italija podpira avstrijske in madžarske revizioniste, njene gmotne in moralne podpore pa so deležni tudi bolgarski komitaji in takozvani hrvaški emigranti, ki z italijansko pomočjo izvršujejo bombne atentate. V Italiji obstoje družstva za takozvano dalmatinsko akcijo, katere člani odkrito nastopajo proti Jugosloviji. Organizirajo se celo čete, ki naj pripravijo teren za

»osvoboditev Dalmacije«. List se izprašuje, ali bodo te čete vpadale v Jugoslavijo in ali ne bodo na tak način izzvani spopadi služili za povod, da se napove Jugoslaviji vojna. Pisec misli, da to ne bi bilo nemogoče, ker stoji na čelu te organizacije aktivni italijanski oficir.

Vse te priprave, zaključuje list, so v očistem nasprotju s dozevno miroljubno politiko, ki Italija trdi, da jo zastopa.

Vsi listi proti ital. politiki

Pariz, 22. julija. AA. Albert Julien piše v listu »Petit Parisien« o ženevski konferenci in pravi, da se zdaj nahaja fašistična delegacija na isti strani barikade, na kateri so sovjeti. Nemčiji in bivše neprijateljske države.

Blok saboterjev razorožitve, pravi pisec, je spet vstal v življenje in se celo okrepil, ker je pristopila k njemu tudi Albanija, ki bi iznenadila, če ne bi šla za italijansko delegacijo.

Pertinax pravi v listu »Eche de Paris«, da Italijani niso naklonjeni Beneševi resoluciji, saj bi se potem morali Italijani odreči letalom za bombardiranje, v katerih vidi Italija svoje najjačje orožje.

»Ere Nouvelle« govori o nerednih četah, ki obstoje v Italiji v obliki milic, in v Nemčiji v obliki policije, raznih napadalnih oddelkov in jeklenih čelad, in pravi, da izda nemški frankov. Če bi ženevska konferenca pustila te formacije nedotaknjene v Nemčiji in Italiji, naše sile pa znižala za tretjino, bi to pomenilo, pravi list, popoln polom razorožitvene konference.

Vse to kaže, da je Francija zaradi italijanske politike, ki gre za razbitje razorožitvene konference, zavzela energično stališče proti Italiji.

Pakt med Poljsko in Rusijo sklenjen

Bukarešta, 22. julija. AA. Poljska podpisuje jutri s Sovjeti pakt o nenapadanju, ki je parafiran že od februarja t. l. a se je podpis odgodil zato, da bi Rumunija imela priliko obnoviti in zaključiti pogajanja s Sovjeti za sklenitev podobnega pakta. Ta pogajanja so se res nedavno tega obnovila med Titulescom in Litvinovim s posredovanjem Zaleskega. Zdi pa se, da se rusko in romunsko stališče v vprašanju statuta Besarabije — na tem vprašanju so se že prejšnja pogajanja med obema državama razbila — nista toliko približila, da bi mogla tudi Rumunija in Rusija skleniti pakt o nenapadanju. Zato je Poljska sklenila, da ne bo več čakala in da bo pakt s Rusijo podpisala.

Komunike romunske vlade potrjuje to vest in podčrta, da je Poljska dala zagotovilo, da pakta ne bo takoj predložila parlamentu, ratifikacijo, da bo tako dala Rumuniji priložnost še enkrat obnoviti pogajanja z Rusijo. Komunikacija naglašja, da se s podpisom poljsko-ruskega pakta ne bo v ničemer skalilo prijateljstvo med obema državama.

Vsi kolovodje madj. komunistov aretirani

Budimpešta, 22. jul. tg. Policija je danes aretirala vse voditelje ilegalne organizacije komunistične stranke. Med aretiranci se nahaja bivši bančni uradnik Sallay, ki je bil za časa madjarske sovjetske vlade zastopnik ljudskega komisarja Korvin-Kleina in ki je v Moskvi stopil kot vodja madjarske komunistične propagande na mesto Bele Kuna. Dalje je policija aretirala tudi znanega komunističnega prvaka Karikasa, ki je bil za časa sovjetske vlade narodni poslanec, dalje privatnega uradnika Fürsta, bivšega sodelavca berlinske »Rote Fahne« in mnoge druge.

Aretirani komunistični prvaki so imeli nalog, da oživijo madjarsko komunistično stranko in da pripravijo za 1. avgust na budimpeštanskih ulicah velike demonstracije s sabotažo in s štrajkom. V komunističnih prostorih so našli mnogo propagandnega materiala, rokopisov, material za napravo lažnih potnih listov in količino deviz.

Večino prejetih je policija iskala že izza časa sovjetske vlade zaradi raznih deliktov. Agitatorji pridejo pred prekri sod in ne bodo kaznovani samo zaradi sedanjega delovanja, ampak tudi zaradi prejšnjega, to je zaradi štrajkov, upora, narodnega izdajstva in smrtnih dejanj. Za vsa ta dejanja je predvidena ena ali več letnih kazni.

NAŠI DELEGATJE NA MEDPARLAMENTARNO KONFERENCO

Zeneva, 22. julija. AA. Pri razdelitvi interparlamentarne konference na dve odseke: Kumanudi v politični, Hanžek v gospodarski, Kumanovič v finančni, Lenšič v manjšinski, Salih-Baljič in Popovič pa v razorožitveni odsek. Kostrenčič in dr. Ravniar sta prišla v socialni, Jevremovič in Kovač v humanitarni odsek, v medparlamentarni svet pa sta izvoljena Kumanudi in Jankovič. Na jutrišnji seji bo govoril Velizar Jankovič.

Ukinitev izjemnega stanja 30. julija

Berlin, 22. jul. tg. Državna vlada ima po vesteh »Vossische Zeitung« namen predlagati ukinitve vojaškega izjemnega stanja, ki je bilo v sredo uvedeno v Berlinu in Brandenburg, za termin, ki bi bil en dan pred dnevom volitev. Državna vlada se bo s tem vprašanjem pečala, ko se vrne iz Stuttgarta državni kancler in državni notranji minister.

Aretacije

Berlin, 22. jul. AA. Wolff poroča: Policija je aretirala polkovnika Heimannsberga, bivšega poveljnika berlinskih policijskih oddelkov, majorja Enkelja in nekega prvaka organizacije »Reichsbanner«. Kot vzrok aretacije teh mož, ki so republikanci, se navajajo politični delikti.

Veliko čiščenje

Berlin, 22. jul. AA. Odstranjevanje pruskih državnih uradnikov s prejšnjega režima je začelo na veliko. Po uradnem poročilu je vlada začela upokojila višje predsednike provinc Spodnje Slezijske, Saska, Slesvig-Holsteina, Hessen-Nassau in vladne predsednike v Frankfurtu ob Maini, Liegnitzu, Magdeburgu, Merseburgu, Lueneburgu, Münsteru in nadaljnjih 10 policijskih predsednikov in ravnateljev. Odstavljeni uradniki pripadajo izključno samo levičarskim strankam. Splošno pozornost pa je zbudilo, da vlada ni odstavila višjega predsednika v Hannoveru Noskeja, ki je znan voditelj socialnih demokratov in je bil prej tudi državni minister za narodno branbo.

Izjava bavarskega premiera

Nürnberg, 22. jul. tg. Na zborovanju je izjavil bavarski ministrski predsednik Held, da so se v Nemčiji že pred meseci začele skrivnostne sile, ki so hotele vreči Brünninga. Sedanjji kabinet je čisto nesrečno sestavljen. Današnji čas zahteva vlado, kakor je bila Brünningova, ki je stala močno ukoreninjena sredi ljudstva, in ki je imela z narodom žive stike. K dogodkom v Berlinu je rekel, da je bavarska vlada pripravana, da je bila zasila odredba, četudi je še tako širokogrudna, nepotrebna. Nemo goče je, da bi država zvela deželan njihove pravice, da bi jim ona postavila vlade in odstavljala njihove ministre. Kajti na ta način bi prizadete dežele zgubile tudi svojo glasovo v državnem svetu, država pa bi imela dvojne glasove

Iz diplomatske službe

Belgrad, 22. julija. Z. »Službene Novine« objavljajo ukaz Nj. Vel. kralja od 15. marca 1932, s katerim je dr. Goljas Janko, tajnik VI. poljske skupine v zunanjem ministertvu, premeščen h kraljevskemu poslanstvu v Prago.

Razglas prebivalstvu dravske banovine

Ban dr. Drago Marušić je izdal sledeči razglas na prebivalstvo dravske banovine:

V zadnjem času se poslužujejo v politični propagandi izvestni čimtelji nedopustnih sredstev, ki utegnejo v svojih posledicah občutno škodovati nacionalne in gospodarske interese posameznikov in celote. Tako se od časa do časa pojavljajo letaki, s katerimi se hoče prikazati nevzdržnost obstoječega državnopravnega stanja, razširjajo med narodom docela neosnovane ali pa močno pretirane vesti o kritični gospodarski situaciji v državi, s sistematskim namigovanjem o manjvrednosti našega denarja se skuša omajati zaupanje v domače gospodarske zavode in ustanove, v vsem navedenim in sličnim sredstvi pa odvrniti prebivalstvo od rednega izpolnjevanja njegovih zakonitih obveznosti do države.

Nad takimi nezdravimi, zrelega in zavednega naroda nevrednimi pojavi se lahko radujejo samo neprijatelji države in naši narodni nasprotniki, državi sami in njenim državljanom pa morajo povzročiti nepregledno materialno in moralno škodo. Dejstvo je, da je kakor na ves svet legla tudi na našo državo težka gospodarska kriza, katero občutijo danes že vsi sloji prebivalstva; toda izven vsakega dvoma je, da izboljšanja gospodarskih prilik ni pričakovati od zlonamernega in sistematskega ubijanja vere v lastno gospodarsko moč, temveč edinele od složnega in vzajemnega sodelovanja vseh, ki jim je pri sreči obstoj ter miren razvoj in napredek naše ožje domovine ter naše državne zajednice. Samo v pozitivnem in ustvarjalnem delu je naš spás, malodušnost in omalovaževanje samega sebe nas vodita neizogibno v propast.

Kaj naj bo uspeh takega razdiralnega dela naših notranjih in zunanjih nasprotnikov? Z njim se brez dvoma ruši ugled države med zunanjim svetom, izpodkopuje njen kredit na mednarodnem denarnem trgu ter slabša možnost njenega gospodarskega razmaha. Končne posledice tega žalostnega uspeha zadenejo pa celokupno naše narodno gospodarstvo. Z ubijanjem vere v lasten denar se upropaščajo ali vsaj ogrožajo domači denarni zavodi in gospodarske ustanove, zgrajene s trdim delom in prihranki delovnega ljudstva. Popoln zastoj gospodarskega življenja, ki preti kot posledica takih pojavov, pa dovede neizogibno do usodnega osiromaševanja celokupnega prebivalstva. Javno je torej, da ni s takim delom nikomur pomagano, nasprotno, že itak težka gospodarska in denarna kriza se z njim samo posuše, zajemajoč vedno širše sloje in zavzemajoč vse težje oblike, posamezniku pa se povzroča dejanska materialna škoda. Organizirati, podpirati ali trpeti tako početje pomeni biti grobokop lastnega blagostanja.

Pri presoji državnopravnega stanja ne more biti za rednega poznavalca prilik v državi nobene dvoma o tem, da je samo v jugoslovanstvu mogoče obstoj in napredek naše države. Jugoslovanska misel, ki je bila sprejeta od celokupnega

naroda in je uveljavljena v vseh temeljnih državnih zakonih kot edino mogoča podlaga mirnega sožitja, enakosti in enakopravnosti vseh državljanov, predstavlja vodilno in ustaljeno linijo naše državne politike. Ona nudi še posebej nam Slovincem vse pogoje in jamstva nacionalnega, kulturnega in gospodarskega obstanka in razmaha. Rovariti proti tej ideji, ki je bila zasidrana v srcih naših največjih mož in ki je vodila naš narod k osvobođenju in zedinjenju, je isto kot rušiti temelje, na katerih je naša država, simbol naše politične in gospodarske neodvisnosti, zgrajena.

S prednjimi ugotovitvami želimo apelirati na zdrav razum in uvlečenost prebivalstva dravske banovine, da odločno odkloni pogubno delo zlonamernih ali zaslepljenih narodnih škodljivcev in imače v vidu svoje lastne življenjske interese, ne dopusti, da bi se neodgovorni elementi še nadalje igrali z usodo naše domovine ter zapravljali narodno blagostanje. Državna oblast je trdno odločena, da z vsemi razpoložljivimi zakonitimi sredstvi nastopi proti vsem in vsakomur, kdor bi z nedopustnimi dejanji ogrožal miren razvoj gospodarskega in političnega življenja v državi.

Po zakonu poklican, da čuvam javne koristi in skrbim za občo blaginjo na poverjenem mi območju, razglasam obenem na temelju člena 67 v zvezi s čl. 65 in 66 zakona o notranji upravi naslednjo

naredbo kraljevske banske uprave

§ 1.

Prepovedano je vsako pisanje, izdajanje, tiskanje in razširjanje knjig, novin, plakatov ali objav, ki merijo na to, da se v narodu omaja jugoslovanska država in nacionalna zavest, da se mu pod pretezo neosnovanih in tendencioznih predpostavk jemlje vera v gospodarsko moč in razvoj države, da se izpodkopava njegovo zaupanje v vrednost našega denarja ali ga odvrača od plačevanja davkov, oziroma od izpolnjevanja drugih državljanških dolžnosti. Enaka prepoved velja za širjenje vsakršnih ustnih vesti navedene vsebine in tendence.

§ 2.

Vsakdo, kdor bi se pregrešil zoper to naredbo, bo kaznovan na podlagi čl. 69, točka 2 zakona o notranji upravi v zvezi s § 12 zakona o izpodbijanju in dopolnitvah zakona o notranji upravi z denarno globo do 1000 Din odnosno ob neplačilu denarne kazni v određenem roku z zaporom do 20 dni. Prednja kazen se bo izrekla nevarno sodnokrajskemu progono, če bi se dejanje naknadno izkazalo kot hudodelstvo po kaz. zakonu.

Ljubljana, dne 16. julija 1932.

Ban:

dr. Marušić.

Vojni ukaz

Belgrad, 22. jul. Za poveljnika 16. pehotnega polka je imenovan polkovnik Nikolić Fr. za poveljnika 43. pehotnega polka je imenovan pehotni polkovnik Čirić Dragiša, za poveljnika 1. bataljona 12. pehotnega polka je imenovan pehotni podpolkovnik Beić Branko, za poveljnika 5. obmejne čete je imenovan pehotni major Stojković Nemanja.

Službe je razrešen pehotni polkovnik Lučić Viljem. Za pomočnika poveljnika zagrebškega vojnega okrožja je imenovan pehotni polkovnik Krumenaker Karel, za vršilca dolžnosti poveljnika 2. letalskega polka je imenovan letalski podpolkovnik Gjorgjević Jakob, za vršilca dolžnosti poveljnika letalskih strokovnih šol je imenovan podpolkovnik Spužić, za vršilca dolžnosti načelnika intendature povzročitelja jadranske divizijske oblasti je imenovan višji vojni uradnik 4. skupine Sušnik Josip, za vršilca dolžnosti referenta za veterinarstvo v 1. armadni oblasti je imenovan veterinarski podpolkovnik dr. Svetislav Valenta.

Vpokojeni so: Pehotni podpolkovnik Zvonimir Jambrec, pehotni polkovnik Potočnik Karel, pehotni polkovnik Mrković Dušan, kapetan prvega razreda Ivan Mrak, Alojzij Simutina, lekarniški kapetan I. razreda Krivic Franc, višji vojni uradnik III. razreda Josip Grahek. Za veterinarskega pomočnika je postavljen Zvonimir Strunjak.

Odlukovani so: Z redom sv. Save 4. stopnje: pehotni kapetan I. razreda Bratuš Karel, konjeniški kapetan II. stopnje Birk Stanislav, Z redom sv. Vojne vrline: Kapetan I. stopnje Vodojavec Vladimir, konjeniški kapetan I. raz. Marn Rudolf, artiljerijski kapetan I. stopnje Hrtić Ivan, artiljerijski kapetan I. stopnje Bertić Jožef, inženjerski kapetan I. stopnje Martić Miloš, poročnik fregate Poljak Josip in Martinez Franc. Z zlato kolajno za vestno službo so bili odlukovani: Baloh Jakob inž. kapetan II. stopnje, poročnik fregate Kandare Vladislav, podporočnik Ukman Alojzij, Vizer Jernej, Berginec Franc, artiljerijski podporočnik Mikec Milan, konjeniški podporočnik Kolar Ivan, inž. podporočnik Marušić-Aleksander, inž. podporočnik Dolenc Cveiko, letalski podporočnik Staniša Dragotin in podporočnik korvete Valentić Franc.

Na službo v poveljstvu kninskega vojnega okrožja je premeščen poročnik Bumbler Ivan, za vršilca dolžnosti blaginjske dravskega okrožjskega polka je imenovan nižji vojni uradnik H. stopnje Mirić Milan, za komandanta 251. eskadrile pa je imenovan zrakoplovni kapetan II. razreda Bulat Vinko.

Iz poštne službe

Belgrad, 22. julija. I. Premešeni so: Franc Kolde v dravsko pošto ravnateljstvo v Ljubljani; Kavčić Janko k pošti in brzojavu v Doberno; Kosić Josipina, manipulantinja, v Hrastnik.

Kdo ima depozit v Ameriki?

Notranje ministertvo je dobilo obvestilo, da se je pri ameriški družbi »Transatlantic Trust Company« v New Yorku nahajal pred vojno depozit 2.006.217,06 dolarjev, ki so ga bili položili tamkajšnji avstro-ogrske podaniki na račun budimpeštanske poštne hranilnice. Med vojno so ameriške oblasti in depozit kot imetje neprijateljskih podanikov sekvestrirale.

Značaj prenovljene italijanske vlade

London, 21. julija. Velike izpremembe, ki jih je izvršil Mussolini v italijanski vladi, se tukaj komentirajo zelo trezno in brez vsakega pretiravanja glede njihove dalekosežnosti, čeprav angleški listi v najnovejši preovliti italijanske vlade ne vidijo samo metode »menjanja straž«, da bi prišle pri vodstvu državnih poslov na vrsto vedno sveže sile, kakor te izpremembe skuša razlagati fašistično časopisje.

Izmenjava Grandija, ki steer ne pomeni absolutno nobene izpremembe smernice italijanske zunanje politike — saj jo je de facto vedno nepretrgoma vodil Mussolini sam — se je izvršila preveč nepričakovano, da se ji ne bi pripisovali posebno tehtni vzroki, posebno ker je Grandi do zadnjega trenutka veljal za najzvestejšega in najspretnjšega tolmača in uresničevalca Mussolinijevih smernic v zunanji politiki. Zato tudi v Londonu verujejo glasovom, ki pravijo, da je Mussolini bil nezadovoljen z Grandijem zato, ker le-temu ni uspelo v Lozani in v Zenevi izolirati Francije in je moral ostati pri strani, ko sta Anglija in Francija sklenili z Nemčijo reparacijski pakt in sta se potem še med seboj vrtili k stari pristrani antanti. Tega mnenja so tudi berlinski diplomatični krogi. Na vsak način je Mussolini zopet osebno prevzel vodstvo zunanjih poslov, ker zahtevajo bodoče mednarodne konference, v prvi vrsti svetovna gospodarska konferenca in razorožitvena konferenca, odločnih in hitrih rešitev.

Za demisijo Grandija je najbolj značilna demisijska ministra za korporacije Bottaja, kojega ministertvo bo odslej tudi vodil Mussolini sam. Ker je ducé obenem imenoval za državnega podtajnika v ministrskem predsedstvu Rossosona, starega delavskega strokovnega voditelja, ki pripada skrajnemu levemu krilu fašistične stranke, se smé iz tega sklepati, da bo Mussolini odslej socialno politiko vlade usmeril bolj energično v prid delavskega razreda, ki ga Bottaj ni mogel zadovoljivo vrstiti v svoj načrt stanovske države. Mussolini je, kar dokazujejo zamenjavi prosvetnega in justičnega ministra, odstranil iz vlade tudi vse elemente, ki niso izšli iz čistega fašizma samega.

Važno je tudi imenovanje Junga, ki je izraelskega pokoljenja, za finančnega ministra. To je edini minister brez osebne politične barve v novem kabinetu, zaupnik velefinanc in bank ter pri-

jatelj Mussolinija, ki cení njegove praktične zmognosti, dočim je njegov predhodnik Mosconi bil bolj birokrat. Mosconi si je sicer stekel zasluge z notranjim posojilom, ni pa uspel v gospodarski politiki napram inozemskim državam ter prizadel italijanski trgovinski bilanci hudo udarec zlasti s tem, da ni znal odvrniti prohibitivnih tarifov, ki jih je naložila na italijanski eksport francoska vlada. Jung bo v smislu Mussolinijevih direktiv izboljšal do skrajnega zlato valut in preprečil inflacijo, katero iz najglobljega preplavljanja zavrača. Jung bo pa seveda tudi krotil eventualne preradikalne namene delavskega strokovnjaka Rossosija.

Značilen je tudi odstop justičnega ministra Rocca. Justični minister odslej tudi ne bo več imel pod seboj vodstva bogoslužnih zadev, ki jih je bivši justični minister, kateri ima zasluge kot avtor novega kazenskega zakonika, vodil premalo v smislu fašistične politike napram Vatikanu. Rocca se namreč očita, da ni znal zadosti uspešno kontrolirati delovanja Katoliške akcije in da tudi ni zadosti varoval državnih interesov pri imenovanju klerusa. Odslej bodo te zadeve pod neposredno kontrolo prefekta in notranjega ministertva, ki ga, kakor znano vodi Mussolini sam. Da vse to kaže razumevanje, je treba vedeti, da Rocca ni bil prvotno fašist, ampak je k fašizmu šele pristopil iz takozvano nacionalne stranke in je vedno zagovarjal Vatikanu prijazno politiko, katere sad je bil konkordata, za katerega ima baš Rocca velike zasluge.

Brez pomena tudi ni imenovanje poslanca Suviča, ki je doma iz Trsta, za državnega podtajnika v ministertvu za zunanje zadeve. Suvič je dober finančnik — on je kakor znano predsednik ženevskega finančnega odbora — in velja v Italiji za enega najboljših poznavalcev jugoslovanskih in podonavskih razmer. Za načelnika kabineta zunanjih zadev je Mussolini imenoval barona Aloisija, ki ni strankar ampak mornariški oficir, kateri pa je že zgodaj deloval v diplomaciji in je bil l. 1929. imenovan za poslanika pri turški vladi v Ankari.

Bivši zunanji minister Grandi je bil z večeršnjim dnevom imenovan za poslanika v Londonu, bivši korporacijski minister Bottaj pa bo, kakor se govori, najbrž imenovan za poslanika v Parizu. Ker Bottaj velja za prijatelja Francije, menijo, da bo njegovo imenovanje imelo vpliv na zaželeno zblizanje s Francijo. Ako pa Bottaj ne dobi poslaništva v Parizu, bo šel v isti lastnosti v Moskvo.

Fašistična vzgoja mladine Balilla

Italijanski fašisti posvečajo posebno pozornost mladinskemu vzgajanju, ki je primerno njih ciljem in namenu. Pri tem se ne zadovoljujejo samo s šolami, ki so popolnoma pod fašističnim vplivom, temveč si prizadevajo vso italijansko mladež vpreči v fašistični voz, s tem da mora mladina sodelovati v mladinski fašistični organizaciji imenovani »Balilla«.

Po izpovedi fašistov samih je glavno geslo fašistične mladine Epiketova rečenica: »Bodi krepak, da boš čist in bodi čist, da boš krepake. To geslo samo po sebi ni slabo. Toda manjkata mu dve temeljni reči: Bog in prava ljubezen do domovine, brez katerih vsa krepkost in snaga nič ne pomenita.

»Balilla« je začela uradno delovati l. 1926. opirajoč se na zakon, ki je stopil v veljavo istega leta. V prvem paragrafu tega zakona je rečeno, da ima organizacija namen, ščititi ter fizično in нравno vzgajati italijansko mladino. V drugem členu istega zakona stoji, da štiti »Balilla« vso mladino od otroške dobe do izpolnjenosti istega leta. Vse vodstvo Balille tvori pristojni ministrski zastopniki. Šef in najvišji pokrovitelj je pa diktator Mussolini sam; saj je Balilla njegova idejna zamisel, nekaka avantgarda fašistične milice. Samo ob sebi je razumljivo, da je vsa mladina Balille prisiljena poslušati vodstvo, ki ji ga poskavlja fašistična vlada; in da mladina sama nima pri tej organizaciji nobene besede.

Balillski mladež se deli v 2 skupini. Prvo tvorijo otroci od 8—14 let, drugo — imenovani »avantgardisti« — mladi od 14—18 let. Faktično je »Balilla« začela delovati obenem s fašistično stranko. L. 1924. je štela 360.000 članov, a l. 1928. pa že 1 milijon (600.000 mlajših in 400.000 avantgardistov). Da je število tako znatno naraslo, se da razlagati iz tega, ker je fašistična vlada dala članom te organizacije izredne olajšave in ugodnosti. Le članom Balille se dajejo stipendije; ti se lahko poslužujejo brezplačno državnih voznih sredstev. Ti imajo tudi prednost pri državnih službah. Kratkoterminalo: Ako mladenič noče biti izrizen iz javnega življenja, je prisiljen postati član Balille.

Vsa balillaska organizacija je osnuta na strogo vojaških temeljih. Posamezni deli organizacije se imenujejo legije, kohorte, falange i. p., — skratka poimenovanja po uredbi stare rimske vojske. Voditelji legij, kohort in falang so policijski častniki ali pa miličniki. Balillovci se v določenem času vadijo v vojnih znanostih in vajah, v raznih športnih vrstah, v jahanju, plavanju, hribolastvu i. dr. Sleherni »balillovci« se mora naučiti spretno uporabljati stroj-nico.

»Balilla« je v bistvu moška organizacija kot pripravnica za vojno. Deklet ne sprejemajo v moške kohorte. One imajo poseben odsek Balille, ki šteje preko 700.000 članice, med temi preko 100.000 avantgardistkinj. Dohodke dobiva organizacija po prispevkih raznih podpornih in pravih starejših častnih članov, ki morajo vsako leto prileti znatne vsote plačati. Čeprav sodelovanje pri tej organizaciji ni strogo obvezno in mora otrok imeti za vstop pisмено privolitev staršev ali varuhov, vendar si nihče ne upa odbiti prošnje otrokove za vstop, h kateremu so ga seveda drugi pregovorili; kajti če bi o tem izvedeli fašisti, bi imeli radi tega velike neprijetnosti. Fašistična vlada na vse načine podpira in ščiti »Balille«, predvsem pa določi za to organizacijo vsako leto v državnem proračunu preko 1 milijon lir.

Čeprav so člani otroci (od 8. leta dalje) (ter mladeniči (do 18. leta), vendar se organizacija briga tudi za matere in novorojenčke. L. 1925 so ustanovili pri Balilli poseben odsek: Organizzazione Nazionale di Maternita e d'Infanzia, ki skrbi v prvi vrsti za ubožne fašistične matere in novorojenčke. »Balilla« je danes edinstvena organ. te vrste v Italiji. Nefasistična mladina in nje ustanove so neprestano preganjane. Katoliške mladinske organizacije so popolnoma prepovedane v krajih, ki imajo manj kot 20.000 preb. V vsakem slučaju pa je treba za ustanovitve novih oddelkov katoliških mladinskih organizacij dovoljenja od osrednjega vodstva »Balille«, ki ga pa čisto ni dobiti. Vse druge tudi cerkvene organizacije zavračajo in ovirajo. Tudi oni fašistični napadi na Katoliško akcijo (KA) pred letom so bili v prvi vrsti naperjeni proti katoliškim mladinskim organizacijam. Napadanje KA radi političnih ozirov je bilo le preteza, glavni njihov namen pa je bil: iztrgati Cerkev vso mladino; saj so se spravili celo na Marijine otroške vrte i. p. — torej na strogo versko-cerkvene organizacije. Sv. oče sam je takrat vsemu svetu povedal, da je italijanski diktator kršil svete in nedotakljive pravice duš in Cerkev. Predvsem pa je ostro nastopil proti napačnemu nacionalizmu, v katerem se vzgaja sedanja mladina, poudarjajoč, da noben režim nima pravice monopolizirati vzgoje mladine, zlasti pa ne sme vcepjati v mlada srca »duha statolatrije«.

Mussolini sam je nekoč rekel Francozu Jacquesu Marsillacu: »Jaz hočem, da je vera po vsej deželi, da uče otroke katekizma. Postal jih bom ob nedeljah v polkih z uniformami Balille k sv. obhajilu. V vsem tem pustim duhovnikom delovati: to je versko polje. — Vse drugo pa je politika. A politika pripada meni... Jaz ne bom pustil absolutno nikomur, dobiti se tega, kar je državno — — — Otrok, ki je dorastel za solo, pripada državi, njej edini... n mogoča nobena delitev s kom drugim!« Te Mussolinijeve doktrine se v Balilli tudi drže. Ni čuda, da jo je poglavar sv. Cerkev kot diametralno nasprotno katoliškemu pojmovanju odločno obsodil in zavrzel.

Da bi se izognili očitkom brezverske vzgoje, imajo pri Balilli tudi verske obveznosti in duhovnike, ki pa so seveda vneti pristaši fašistov in liberalno usmerjeni. Imenuje jih gl. inšpektor Balille brez vsakega ozira na škola ali cerkveno oblast.

Sicer pa Bog in papež v balillskih pravilih niti imenovana nista.

Razpis službe

Ljubljana, 22. julija. AA. Kraljevska banska uprava razpisuje v javni ženski bolnišnici v Novem mestu službo zdravnika uradnega pripravnika z mesečno plačo 1205 Din. Prošilci morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejeme v državno službo in imeti zdravniško pripravljalsko službo (staž). Prošnje se naj vložijo do 6. avgusta 1932 pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivi značaj vremena še nadalje. Najneženost k nevihtam.

Zagrebska vremenska napoved: Paronelska depresija nad Sredozemskim morjem, ki je povzročila precej dežja, sledi v zapadnih gorskih krajih države, je prešla v smeri proti zapadu, kjer je ponovno nastopil visok pritisk. Vreme bo po večini oblačno, počasi pa se bo zjasnilo. Zmerno toplo ter stalno.

Še ena oprostilna razsodba

Ljubljana, 22. julija.

Pred malim kazenskim senatom se je danes dopoldne ob 8.30 vršila nad eno uro trajajoča, že tretja razprava zaradi znanih dogodkov pred »Unionom«. Senatu je predsedoval danes s. o. s. g. Anton Mladič, kot sodnik pa sta fungirala gg. Ferdinand Merala in dr. Petelin. Državno tožilstvo je zastopal dr. Fellacher, a obtoženca Frana Bajca odvetnik dr. Marko Natlačen.

Obtožnica

navaja, da je 3. marca 1900 v Litiji rojeni, a v Ljubljano pristojni cand. iur. Fran Bajc 8. maja letos v nameri, da ovre državnega uslužbenca s silo vršiti službeni posel, udaril policijskega stražnika Ivana Narata z dežnikom po desni roki, prizadejavši mu v zapestju oteklino, s tem pa izvršitev naklepnega kaznivega dejanja začel, a ga ni dovršil, pri tem pa prizadejal stražniku telesno poškodbo in tako zakrivil zločinstvo po §§ 31. in 128. k. z. V razlogih omenja obtožnica, da se je obtoženec 8. maja udeležil v »Unionu« proslave ob priliki 60 letnice dr. A. Korosca in nato demonstriral pred hotelom. Ko ga je stražnik Narat pozval k redu, je obtoženec zakričal: »Fuj policija!« ter udaril stražnika z dežnikom po desni roki in ga poškodoval.

Zagovor obtoženca

Predsednik: »Vaš zagovor?«
Obtoženec pripoveduje, da se je 8. maja t. l. udeležil dr. Korosčeve proslave v Unionu. »Po proslavi smo se vsi iz Uniona na cesto, kjer so nas stražniki skušali razdvojiti. Vzklikali smo: Živijo dr. Korosce! Znašel sem se v prvi vrsti.«

Njegov poziv, naj se razidemo, je bilo nemogoče izvesti. Med množico so imeli nekateri tudi palice. Prišlo je povelje: »Vzemite palice!« Stražniki so navali na množico. Jaz sem imel v roki dežnik. Sam ne vem, kako se je zgodilo, da me je neki stražnik zagrabil in me s silo brez napovedi aretacije potegnil iz vrste. Zaklical sem mu: »Zakaj, saj nisem ničesar storil!« Toda vsi moji protesti niso pomagali. Prišlo je še par stražnikov, ki so me zgrabili in me za roke vlekli v vežo. Pehali so me tako, da sem parkrat izgubil tla in so se noge vlekle za menoj. Ko so me privlekli v vežo — medtem so me ves čas suvali, zaradi česar sem se pač otepal — me je neki stražnik z vso silo udaril z gumijevko po glavi. V veži so me naravnost ogabno pobili na tla, pri čemer sem izgubil zavest. Ko sem se zopet zavedel, sem se znašel na unionskem dvorišču. Tam so me močili in mi polagali obkladke na buško, ki mi je zrasla od udarca na glavi. Nato so me odpeljali na stražnico, kjer sem prošil za zdravniška. Potem so me preiskali, drugi dan pa izročili sodišču. Izrečen poudarjam, da nisem udaril. Možno je edino, da je med tem, ko so me vlekli v vežo, zadel moj dežnik kakšnega stražnika. Zanimam, da bi bil klical: »Fuj policija!«

Predsednik ga opozori, da je pred preiskovalnim sodnikom izjavil, da je morda udaril z dežnikom tedaj, ko je z njim ob navdušenju mahal okoli. Obtoženec pa vztraja pri svoji trditvi.

Kaj povedo priče...

Priča Narat Ivan, policijski stražnik iz Zg. Siške, pripoveduje, da je bil ob priliki proslave pozvan od »predpostavljene«, da množico, prihajajočo iz Uniona, razžene. Stal je tik pred obtožencem. Ta je klical: »Fuj policija!« Zaradi tega je obtoženec pozval k redu. Obtoženec pa ga je tedaj udaril z dežnikom po desni roki. Udaril ga je z dežnikom, in sicer s kljuko. Udarce je bil tako močan, da mu je roka v zapestju zatekla. Zaradi tega je obtoženec napovedal aretacijo, potegnil ga je iz množice in ker se je obtoženec branil, sta ga on in stražnik Poljanec spravila v vežo.

Predsednik: »Ali ste dobili udarec prej, preden ste ga prišli?«

Priča: »Prej! V vežo nisem mogel več za njim, ker so me ljudje odrezali od njega in sem se moral braniti proti njim.«

Predsednikovo vprašanje, če je prejel udarec z ročajem dežnika, potrdi in pravi, da se mu je od tega napravila oteklina brez podplutb.

Dr. Natlačen: »Kakšna je bila ta poškodba?«

Priča: »Oteklina je bila.«

Dr. Natlačen: »Koliko časa pa je trajala ta oteklina?«

Priča: »Ne vem natančno, vem pa, da sem jo pri zaslišanju še imel.«

Dr. Natlačen: »Torej 11 dni.«

Obtoženec: »Moja buška je izginila že v dveh dneh, torej je res čudno, da bi oteklina g. stražnika trajala 11 dni.«

Priča Poljanec Franc, policijski stražnik, pripoveduje, da je takrat delil množico. Videl je zamah z dežnikom. Skočil je Naratu na pomoč in nato sta vlekla Bajca proti Unionu, kjer je bilo vse polno ljudi.

Predsednik: »Ali je obtoženec prej udaril, preden je bil aretiran?«

Priča: »Da, to sem točno videl!«

Predsednik: »Ali ste slišali, da je klical: »Fuj policija!««

Priča to najprej potrdi. Na ponovno vprašanje, je li obtoženec to vzklikal, pravi priča, da je pač ta vzklik slišal, da pa ne more trditi, da bi bil ravno obtoženec to vzklikal.

Predsednik: »Ali ste videli, da je ravno Bajc udaril?«

Priča: »Ne. Videl sem samo udarec z dežnikom.«

Priča dr. Adlesiča ni bilo k razpravi, ker je odsoten, zato je predsednik prečital njegovo izjavo, v kateri stoji: »Stal sem tedaj v unionski garderobi. Tedaj sem videl, da sta dva stražnika privlekla Bajca in ga ves čas suvali v nezavest. Protestiral sem proti takemu početju, nakar je eden izmed stražnikov zagrozil, da bo navlčil še na nas. Ko sem se pozneje pri poveljniku informiral za ime dotičnega stražnika, mi je ta odrekel vsako informacijo.«

Priča Bajc Maks, učitelj in oče obtoženca, pripoveduje, da je ves čas bil oddaljen od svojega sina 3 do 4 korake. Ob pločniku pri trgovini Kham je videl, da je nekdo zamahnil proti stražniku. Izključuje z vso gotovostjo, da bi bil to njegov sin. Takoj nato je videl, da so sina prišli.

Priča je nato še navajal pod natančnim kontroliranjem njegovih prejšnjih izpovedi: »Gledal sem vedno, kje je moj sin, videl sem, kaj se je ž njim godilo. Konsterniran sem bil. Nisem mogel nič govoriti. Na dvorišču so ga tepli. Sploh ne vem, kaj se je še potem z mojim sinom godilo. Slišal sem, da je pokalo z gumijevko.«

Priča jurist Marjan Dermastija je izpovedal: »Sem bil v obtoženčevi neposredni bližini. Oddaljen od njega kake 4 metre. Tri osebe so bile med menoj in njim. Videl sem, da je stražnika nekdo udaril s palico. Obtoženec ni imel palice in ga ni udaril. Stražniki so ga zgrabili in začeli pretepati. Ni res, da bi obtoženec klical: »Fuj policija!«

Predsednik: »Lahko izključite, da bi bil obtoženec stražnika udaril?«

Priča: »Izključujem. Ko je bil aretiran, se je obtoženec res nekaj otepal in se tudi branil z dež-

nikom. Izključujem, da bi bil to storil prej, predno mu je bila napovedana aretacija.«

Dr. Marko Natlačen: »Ali poznate g. Bajca? Kakšen je po naravi?«

Priča: »Je miren človek. Poznam ga, da se nikdar ne razburja.«

Dr. Marko Natlačen: »Ali je kak pretepač?«

Priča: »Niti najmanj ne!«

Predsednik je nato prečital izpovedbo akademika V. Testena, ki je slična kot Dermastijeva.

Priča Karol Majce, čevljarški mojster, je točno opisal ves dogodek pred »Unionom«. Omenil je: »Stal sem pred trgovino Kham na pločniku. Opazil sem, kako je obtoženec vzklikal: »Živijo dr. Korosce!« Prišel je stražnik in razganjal ljudi. Videl sem, kako je stražnik stopil pred tega gospoda, ki je stal pred menoj. Zagrabila sta ga dva stražnika.«

Predsednik: »Ali je obtoženec imel dežnik v rokah?«

Priča: »Da, ga je imel. Držal ga je v roki.«

Predsednik: »Ali ste videli, da je kdo udaril stražnika?«

Priča: »Nisem videl. Tudi nisem videl, da bi ga bil udaril obtoženec. Čudno se mi je zdelo, da so ga prišli, ko je bil drugače miren.«

Dr. Marko Natlačen: »Kako daleč je bil od stranjen od Vas?«

Priča: »Približno tri korake!«

Dr. Marko Natlačen: »Ali ste gledali na njega, ko so ga zgrabili?«

Priča: »Zanimal sem se zanj, ker je imel križast suknjič. Nisem slišal, da bi bil klical: »Fuj policija!« Slišal sem samo: »Živijo dr. Korosce!« Za svojo osebo sem popolnoma prepričan, da obtoženec ni udaril stražnika.«

Dr. Marko Natlačen je nato predlagal, da naj bi sodišče zaslišalo zdravniško izvedenco o tem, če izvira stražnikova poškodba na roki od dežnikovega udarca, in je ta predlog kratko utemeljeval. Poškodba ni mogla datirati od 8. maja, ker je bila roka otekla še 19. maja, ko je bil Narat zaslišan pred preiskovalnim sodnikom.

Predsednik je nato prečital policijsko ovadbo, ki navaja, kako se je obtoženec zagovarjal na policiji. Njegova izpovedba na policiji je bila v bistvu konformna z današnjo. Zdravnik je ugotovil, da je imel obtoženec na glavi za oreh veliko oteklino. Poškodba je bila lahka.

Po zaključnem dokaznem postopku je najprej govoril dr. tožilec dr. Fellacher, ki je opiral svojo obtožbo na pričevanje obeh stražnikov, zlasti Ivana Narata ter predlagal obsodbo v smislu obtožbe.

Obrambni govor dr. Natlačen.

Branilec dr. Marko Natlačen je pobijal obtožbo, poudarjajoč: »Predlagam, da se obtoženec oprosti od obtožbe. Imamo danes že tretji slučaj izza dogodkov 8. maja, s katerimi se je imel baviti ta senat. V obeh prvih slučajih sta bila obtožena oproščena, a pri obeh je bil položaj bistveno drugačen. Prva dva obtožena sta priznala, da sta v resnici udarila stražnika, izkazalo pa se je, kakor je sodišče ugotovilo, da sta bila oba obtožena k temu izzvana z nepravilnim in protizakonitim postopanjem policije. Danes pa je slučaj bistveno drugačen. Obtoženec in priče danes trdijo, da obtoženec policijskega stražnika sploh ni udaril. Tu bo imelo sodišče nalogo, da odloči, komu gre vera, ali stražniku, ki je osamljen, ali obrambi obtoženca in njegove priče.«

Pet ur toče

Banja Luka, 21. julija.

Davi je po Bosanski Krajini divjala nevihta, kakršne še ne pomnijo. Ze snóji je bilo nebo prevlečeno s črnimi oblaki, iz katerih se je vilih duša ploha. V okrajih Jajce, Bos. Petrovac, Kotor Varoš, Mirkonjičgrad, Prijedor, Bosanski Novi in Savski Most je nastala nevihta in, ko so se ljudje najmanj nadejali, se je vsula toča s tako silo, da so se 15 minut neprestano tresle strehe in okna. Dež in toča sta padala celih pet ur. Reke so nenadoma

Agrarna reforma v gornjegrajskem okraju

Ker se o tem vprašanju govori in piše, smo na merodajnem mestu zaposlili in dobili sledeče informacije: Od veleposestava ljubljanske škofije v Gornjemgradu je bilo z odlokom iz leta 1922 (ne 1932) oddano v agrarni zakup pašniškim zadrugam ca 1500 ha planinskih pašnikov in ca 110 ha poljedelske zemlje posameznim agrarnim interesentom. K planinskim pašnikom je pristeli tudi ca 2000 ha nerodovitnega sveta, ki sega do Ojstrice. Tekom 10 let so razne komisije trikrat prišle določevati meje pašnikom, ki so deloma posejani z gozdovi, toda tega dela niso dovršile, ker je bil prvotni odlok iz leta 1922 preveč pomanjkljiv ter so odložile to delo, dokler ne izide zakon o agrarni reformi, ki naj bi točno odredil, katera zemljišča spadajo pod agrarno reformo. Zakon je v juniju 1931 leta izšel ter določil, da od cerkvenih posestev spadajo pod agr. ref. ona zemljišča, ki so bila že oddana v agrarni zakup; v tem slučaju že v letu 1922. V to svrhu bo agrarna komisija pričela poslovati 1. avgusta t. l. ter končno zaključila uradno poslovanje, ki traja od leta 1922 dalje.

Ludoviku Slavcu v spomin

(Dolgoletnemu hišniku zdravilišča v Rogaški Slatini)

Samo še 3 tedne mu je bilo do tistega dneva, ko je hotel v krogu svojih dragih praznovati 70. letnico svojega rojstva. Prišlo je drugače. Sedaj, ko je sezona v zdravilišču na svojem višku, ko so vinogradi v najlepšem razvoju in pšenica v najbogatejšem klasju, ga je 19. julija vzele smrt iz naše srede. Njegov odhod v večnost je bil sicer zaenkrat nepričakovan, vendar ni bil nepripravljen. Blagi pokojnik je bil na ta odločen odhod pripravljen ne samo s poslednjimi tolažili svete vere, marveč s celim svojim življenjem. Ludovik Slanc je bil veren mož. Vera zanj ni bila le lepa navada, običajna družabna oblika ali prazničen privešek in okrasek; vera je bila njemu resnično življenje. Ni bil zadnji v apostolski moči. To je pričal tudi njegov pokop, s katerim je želel, da bodi s tolažilo in spravno daritvijo svete mase katero je, če je le mogel, vsak dan obiskal.

Ludovik Slanc je bil izredno delaven mož. Bil je dolgoleten voeten hišnik v zdravilišču na Slatini, mnogoleten skrbnik ključar cerkvene imovine v nadžupniji Sv. Križa ter varčen gospodar na svojem domu v Ratenski vasi; a vselej in povsod na pravičen in pošten način. Kot tak je dvignil blagostanje cerkve, zdravilišča in svoje

FAVORIT

najlepših časov —

— časov, katere preživi žena v pazljivem negovanju svoje lepote, je in ostane Elida Favorit milo s svojim nežnim finim vonjem. Isto ohrani polt čisto in jasno ter ji daje naravno svežost in lepoto.

ELIDA Favorit MILO

Na Dolenjsko!

Kakor izvemo iz časopisja, bo začel jutri voziti izletniški vlak na Dolenjsko do Metlike. Vozil bo ob nedeljah in praznikih. Tak vlak je vozil že lansko leto, pa je bil zaradi premajhne frekvence ukinjen. Upamo, da se letos kaj takega ne bo zgodilo. To je seveda odvisno od zanimanja ljudi za Dolenjsko.

To se je nekoliko že izboljšalo, dočim te je preje skoraj vsak z nekakim omalovaževanjem pogledal, če si rekel, da greš na Dolenjsko, ali pa si še njemu priporočal tak izlet. Nekateri organizacije in društva vrše v tem pogledu hvalevredno akcijo, da se Dolenjska čim bolj povzdigne in se tujski promet kolikor mogoče razmahne, tako n. pr. »Krka«, dalje podružnica Zveze za tujski promet v Novem mestu. Zelo hvaležno delo je naredila tudi ljubljanska drogerija Gregorič, ko je priredila za svoje fotomaterije izredno zanimiv izlet v »Dolino gradov« v novomeško kotlini.

Sedaj upamo, da nihče ne bo več prihajal na dan s predsodki; saj Dolenjska ni primerna za izlete. (Dosedaj jo je večina poznala kot kraj, kjer se lahko pošteno in poceni napiješ zdrave vinske kapljice.) Badiuro v roke, pa potuj! Če ji seveda kdo že a priori zanika vsako lepoto in privlačnost, ko je popolnoma nič ali zelo malo pozna, potem gotovo ne bo šel na Dolenjsko. Tako nepremišljeno sodbo mi je nekdo nedavno zabrusil v obraz. Pa sem ga vprašal, koliko je že videl Dolenjske in mi je odgovoril, da je bil samo enkrat do Vianje gore, dalje pa ne. Takih »pristojnih« sodb gotovo ne bomo upoštevali.

Končno pa naj omenim, da bi se ponekod morali pristojni činitelji (gostilničarji drugi oddajalci prenočišč itd.) malo bolj pobrigati za privlačnost domačega kraja. Treba si je prizadevati, da postane kraj čim bolj prikupljiv in privlačen, tako da pride tujec na svoj račun.

Začeti je treba! Vsak naj si nekoliko ogleda zemljevid, če hoče delati bolj določene izlete pa hrabro pot pod nogo!

—ao—

V Kamniku plavajo

Tekme za prvenstvo LPP.

Danes dopoldne ob pol 5 prično na kopališču mestne občine v Kamniku tekme za prvenstvo ljubljanske plavalne podzveze v plavanju in waterpolu. Kopališče kamniške mestne občine ni samo prepotrebna socialna naprava, ampak je tudi kot sportno kopališče neoporečno. To se je izkazalo pri vseh dosedanjih plavalnih prireditvah, zato se je LPP prav lahko odločila, da prepusti agilnim Kamničanom izvedbo letošnjih tekem za prvenstvo Dravske banovine.

Za naslov prvaka se bodo letos borili trije klubi: Ilirija, Maraton iz Maribora in SK Kamnik. Primorje in Elan iz Novega mesta se letos nista prijavila, zato se bo rodila tem bolj ogorčena borba za drugo mesto med obema mladima kluboma. Prvo mesto bo seveda osvojila Ilirija, ki postavi v boj 50 svojih najboljših tekmovalcev, Maraton jih postavi 27, Kamnik pa 18.

Tekme prično danes dopoldne s predtekmovalni juniorjev in seniorjev. Danes se bosta odigrali tudi dve waterpolo-tekmi med juniorji Ilirije in Maratona ter seniorji Ilirije in Maratona. V nedeljo se vrše finalna tekmovalja. Zjutraj je pričetek ob pol 9, popoldne pa ob pol 3. Tekme se vrše ob vsakem vremenu, zato bodo gledalci na vsak način prišli na svoj račun, vendar pa upamo, da bo vreme prireditvi naklonjeno. Za tekme vlada po Kamniku in vsem okraju veliko zanimanje, saj so to prve prvenstvene tekme, ki se vrše izven Ljubljane. Posebno Domžalci in Mengšani se pripravljajo, da pridejo v nedeljo v Kamnik, mobilizirana pa je tudi cela armada fotomaterjev, ki bodo tekmovali med seboj, kdo bo napravil lepše posnetke. Glavno zanimanje pa je seveda osredotočeno na borbo Maratona in Kamnika za naslov izven ljubljanskega prvaka v plavanju. Kamničani se bodo potrudili, da ostane ta naslov doma, pa tudi Mariborčani. Vsi se seveda radi vrnilo s tem naslovom domov. Vršile se bodo tudi tekme v skokih izven konkurence, v nedeljo pa waterpolo tekma med juniorji Ilirije in Kamnika.

Plavalne tekme za prvenstvo LPP bodo največja letošnja sportna prireditve v Kamniku, na kateri bo sodelovalo skoro 100 najboljših slovenskih plavčev.

Usoden padec iz avtomobila

Maribor, 22. julija.

V Ruperčah pri Sv. Petru pod Mariborom se je pripetila večeraj popoldne usodna nesreča. Na cesto navaja okrajni čestni odbor gramoz, katerega vozi a tovornim avtomobilom. Pri tem delu je bil zaposlen nastavljenec Vinko Mešič. Navazanje je šlo čisto redno od rok, dokler se ni popoldne pripetila nesreča, katero je povzročila Mešičeva ne previdnost. Padel je iz drvečega avtomobila na trdo cestišče naravnost na glavo. Udarce je bil tako močan, da mu je počila lobanja in je oblezel nezavesten. O nesreči so obvestili reševalni oddelek v Mariboru, ki je ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Mešičevo stanje je zelo resno, ker se je bati komplikacij radi počene lobanje.

govim pričam ki so vse soglasno potrdile obtoženčev zagovor in ki izključuje, da bi bil obtoženec tisti, ki je Narata udaril. Vpoštevati je okolnost, da je bil policist Narat takrat močno zaposlen, da se ni mogel brigati ravno za obtoženca, da je imel pred seboj množico ljudi, ki so se od trenutka do trenutka naglo menjavali, tam je vse vršalo, se premikalo tako, kakor čebele ko roje iz panja. Samo nesrečen slučaj je, da je Narat zagrabil obtoženca kot najbližjega. Dogodek sam se je v naglici odigraval. Pričevanje očeta Maksa Bajca se je tu natančno kontroliralo in je priča to kontrolo dobro prestal. Verjeti je več štirim pričam, ki so popolnoma neprizadete opazovale dogodek, ga z mirnostjo motrile, dočim je bil Narat veestransko zaposlen, da ni mogel s tisto potrebno mirnostjo motriti tega, kar se je pred njim dogajalo. Priča Narat ne more s točnostjo rekonstruirati vsega dogodka. Predlagam torej, da se obtoženca oprosti.

Oprostilna sodba.

Po kratkem posvetovanju je senatni predsednik najprej objavil, da se vsi nadaljni dokazi kot nepotrebni zavrnejo in v zadevi sami je razglasil:

Sodišče je spoznalo za pravo, da se obtoženec Fran Bajc oprosti od obtožbe, kakor je navedena. V razlogih pa je poudarjal, da sodišče sicer nima povoda dvomiti o subjektivno resnični izpovedbi stražnika Narata, vendar v ožgled temu, da so tri zaslišane priče popolnoma izključile, da bi bil Fran Bajc storilec, ni izključiti možnosti, da se je stražnik Narat objektivno motil. V takih slučajih velja načelo: in dubio pro reo.

Razprava je bila ob 9.30 dopoldne končana.

narastle in po travnikih so nastala cela jezera. Letina je popolnoma uničena. Ker je med nevihto močno treskalo in je strela pogosto udarjala, je gotovo tudi več človeških žrtev. Vendar o tem še manjkajo poročila. Gotovo pa je, da skoro ob vsaki nevihti zahteva strela človeške žrtev. Doslej je ugotovljeno, da je letos ubila strela že 23 oseb.

Split, 21. julija. V Kaštelih in okolici je padala debela toča, ki je napravila ogromno škodo. Sodiijo, da je uničila 60% letošnje letine.

Zvedeli smo tudi, da je škofija že nekaj let opetovano zaisila, da se zemljišča čim prej oddelajo pašniškim zadrugam in drugim interesentom, katerim je pašnike vse do povojnih časov sama prepuščala ter so jih uživali pod ugodnejšimi pogoji.

Vse interesente pa bo morda zanimalo tudi to, da jim je možno priti v končno posest zakupnih zemljišč, ako sklenejo pogodbe za zemljišča po cenah, ki jih določa zakon, nasprotno pa bodo kupnino pričešni s prih. letom plačevali v 20 letnih obrokih Privilegirani agrarni banki ter jih v tem slučaju zadenojo 5% obresti za 20 let. Najtežje vprašanje, ki zadeva agrarno reformo pri tem veleposestvu, pa tvori 34 patronatov, ki tudi zahtevajo svoje ugodnosti za vzdrževanje cerkev in župnijskih poslopj. Tudi o tem vprašanju bo urad. komisija našla rešitev, da bo del teh bremen ostalo na veleposestvu, del pa bodo prevzeli interesenti.

Prepričani smo, da bodo te informacije mnogim, ki o stvari niso zadostno poučeni, dobrodošle.

Zavoljo tega je moral hoditi večkrat po trnjevi poti, in danes vemo in rečemo, da je bilo njegovo blagostanje v veliki meri blagoslov za njegovo vzgledno življenje.

Ludovik Slanc je bil zvest mož. Ni zaupal sam vase marveč v Boga. Bil je zvest cerkvi, zdraviliški upravi; čeprav so se ob njegovem hišnikovanju večkrat menjavale upravne osebe, on je ostal oblasti vdan in pokoren zavoljo Boga. Bil je zvest tudi svojemu domu in svoji družini. Ako bi vsak tako cenil in ljubil domačo besedo, domačo kri in domačo zemljo, bi imela država in domovina več izdatnih varuhov in branilcev svojih svetinj.

Kar je veroval, upamo, da sedaj že tudi gleda. V poročitvo tega so nam njegove zadnje besede: »Dajte mi Marijo!« Dali so mu podobno Pomočnice Kristjanov, ki je do zadnjakrat pogledal in poljubil. Ona mu je posredovala zmago v zadnjem boju in srečen odhod v večnost.

Počivaj v miru, dragi pokojnik, od dolgega dela in truda za blagor domačih in drugih! Sedemdeset let si bil prijatelj in služabnik slatinskih gostov! Kot nebeškega gosta naj te sedaj nebeški svetlje sprejemajo v večno gostišče. Ponavljamo še enkrat besedo presvetlega škofa dr. Ivana Jožeta Tomažiča ob majevi apostolski vizitaciji: »Povejte vrlému možu, kako smo mu vsi iz srca hvaležni, kar je storil za čast božjo in blagor bližnjega. Bog mu bodi stoterni plačnik!«

Ljubljana

Davki ljubljanske trgovine in industrije

Ljubljana, 22. julija.

Poleg seznama obrtnikov, delavnic in pisarn. zavezanca plačevanju pridobnine na čisti dobiček, je razstavljen na mestnem magistratu v posve-tovalnici tudi seznam ljubljanskih trgovcev in in-dustrijalcev ter sličnih podjetij, ki bodo morala plačati letos pridobnino od čistih dobičkov. Danes se je še bolj stopnjeval obisk zainteresirancev na magistratu in je prišlo dopolne na magistrat vsaj 150 obiskovalcev pogledat v te sezname.

Kakor podatki o obrti in o pisarnah, tako so za-natne tudi številke o ljubljanski trgovini. Tako iz-vedemo, da je v Ljubljani 338 trgovin z mešanim blagom in branjariji, ki bodo plačale pridobnino. Po večini bodo te trgovine plačale od dohodka 4000 do 8000 Din, nekatere pa so tudi taksi-rane z zneski 42, 48, 56, 72, 90 in 100 tisoč Din in ena celo z zneskom 360 tisoč Din. Seveda so to le velike trvdke. So pa tudi manjše trgovine, ki imajo navedene dohodke celo pod 1000 Din. Delika-tesnih trgovin z vinotoci je 24. Plačali bodo davek od dohodka 2500 pa do 35.000 Din, kakor izkazuje čistega dohodka največja med njimi. Trgovin z ga-lanterijo in kadilnimi potrebščinami, kramariji in podobnih je 64 in so najrazličnejše označbe. Ve-čina ima navedene dohodke od 3000 do 6000 Din. 10 teh trgovin pa je navedenih z dohodki od 40 tisoč do 250 tisoč Din.

Mlekarn je 47 in imajo po večini dohodke pod 10.000, 9 nad 10.000 Din, največja pa 15.000 Din.

Trgovin z manufakturami in konfekcijo je 69 in imajo povprečno dohodke od 20 tisoč do 100 tisoč Din. Od 100 tisoč pa do 400 tisoč Din, kolikor jih ima največja, je 6 trvdk. Trgovin z modnim blagom je 53 in imajo povprečno okoli 2000 Din dohodkov, 20 pa jih je, ki imajo dohodke povprečno okoli 10 tisoč Din, nad 30 tisoč jih je 8, največja trvdka pa je označena z zneskom 280 tisoč Din dohodkov.

Trgovin z železnino je 17. Vmes je pet manj-ših, ki imajo dohodke pod 5000 Din, drugače pa so same težke trvdke z dohodki od 50 do 150 tisoč Din, ena celo z dohodki 342 tisoč Din. Trgovin s stroji, vozili, motorji, aparati, tehničnimi pre-dmeti je 48 in so povprečno ocenjene z zneskom okoli 30 tisoč Din, nad 50 tisoč jih je 8, največja trgovina je ocenjena z zneskom 150 tisoč Din. Tr-govin z lesom je 16, 7 od teh ne izkazuje nobene-ga dobička, ostale pa zneske od 1200 do 30.000 Din. Znamenje lesne krize! Trgovin z deželnimi pridelki je 40. Povprečno zaslužijo od 10.000 do

50.000 Din, nad 50 tisoč jih je 7, nad 100 tisoč Din 4, 1 pa 140 tisoč Din. Trgovin s suho robo in ku-ri-vom je 44. Ocenjene so z zneski od 5000 do 20.000 Din. Nad tem zneskom je 6 trvdk, največja je oc-njena z zneskom 36.000 Din.

Starinarjev je 12. Ocenjeni so z zneski od 2000 do 10.000 Din, toda s tem zneskom en sam. Zlatarjev, ki spadajo v trgovino, je 15. Oc-njeni so z zneski od 10 do 60 tisoč Din. Obrtni-podjetji, ki prodajajo tudi nabavno blago, je 45. Ocenjena so zelo različno, od 8000 do 160.000 Din.

Lekarn je v Ljubljani 12. Najmanjša je oc-njena z zneskom 30.000 Din, tri največje pa z zne-ski 120 tisoč, 150 in 200 tisoč. Drogerij je 6. Naj-manjša je ocenjena z zneskom 4800 Din, ostale pa z znesko 25 do 60 tisoč Din. Trgovin z ostalim zdravstvenim materialom je 13. Ocenjene so z zneski od 5000 do 7500 Din.

Vrvara, prodajalca črev, glasbil in stekla je 77. Ocenjene so povprečno z zneski po 30.000 Din, največ je ocenjena ena trvdka z zneskom 80.000 Din. Modistinj, ki imajo trgovine, je 22 in so oc-njene z zneski od 6000 do 36.000 Din.

Menjalnice so 3 in so ocenjene z zneski 18, 20 in 64 tisoč Din.

Kavarna je v tem seznamu 19, odšteti pa je treba 4 obrate, ki so le del kavarn, torej 15. Oc-njene so z dohodki od 6000 do 120.000 Din. Go-stiln in vinotočev je v Ljubljani 215 in so ocenje-ne po večini z dohodki okoli 10.000 Din, največja z dohodki 110.000 Din. Trgovin z alkoholom in brezalkoholnimi pijačami je 30. Ocenjene so z do-hodki od 10.000 do 100.000 Din, največ jih je oc-njenih z dohodki okoli 30 do 40 tisoč Din, ena z dohodkom 100 tisoč Din. Kina sta v Ljubljani dva, eden je ocenjen z dohodki 84.700 Din, za enega pa ni navedeno, koliko je ocenjen. Trafik je 87 in so ocenjene z dohodki od 1000 do 5000 Din.

Tovarni je v tem seznamu 48. Tri so izkazane brez dobička, večina pa z dobičkom okoli 50.000 Din, nad 100.000 jih je 10, najvišja je neka tovarna cementnih izdelkov, ki je ocenjena z dohodkom 240.000 Din.

Delniške družbe ne spadajo v ta seznam, pa naj bodo tovarne ali trgovaške trvdke.

K večerajšnjemu poročilu bi bilo treba še pri-pomniti, da imamo v Ljubljani 55 zdravnikov, dav-čnih zavezanecv za pridobnino. Cenjeni so različno, eden n. pr. samo z dohodkom 1000 Din, drugi pa povprečno z zneski od 4000 Din pa do največjega zneska 84.000 Din.

Halo! Halo! Tukaj DAJ-DAM

Pridi takoj! Dobili so nova izvrstna graščinska vina. Cene so nizke!

© Slovaški znanstvenik v Ljubljani. V Ljubljani se je dan mudi dr. Jan Stanislav, asistent v seminarju za slovansko filologijo na praški univerzi in odlični slovaški lingvist. Dr. Stanislav je izdal pred kratkim veliko delo o slovaških dialektih. Zanima se posebno za Slovence, saj je pred kratkim sam študiral nekaj časa na ljubljanski univerzi. Napisal je tudi kritično razpravo o brižinskih spomenikih. V češkoslovaškem znanstvenem tisku je poročal o dr. Ramovševi dialektološki karti sloven-ske zemlje. Sedaj prevaja Cankarja v slovaščino. Dr. Stanislav je na poti v Dalmacijo, kjer bo pre-živel počitnice.

© Upravnik policije gosp. Kerševan se je vrnil z dopusta in zopet prevzel uradne posle.

© Koncert na vrta Uniona bo drevi. Svira god-ba »Zarjaz. Začetek ob 8. Koncert bi se imel vršiti že v četrtek, pa je bil zaradi neugodnega vremena preložen na drevi.

© Zapuščena starinska ura. Na pročelju nekdanje šentpeterske vojašnice oživila spomin na stare avstrijske vojaške čase zamazano ka-zališče ure, na kateri sta dva kovača, ki jih je bil svoj čas naslikal neki vojaški kaznjeneec, da sta tolkla na 2 mala zvončka četrti in ure. Teh zvončkov ni nad kazališčem več in tudi mehanizem ure je zginit. Samo kovača in 1 ka-zalec na kazališču pričajo še o minljivosti nek-danje slave te vojašnice...

© Olepšava fasade in prenovljenje kavarne. Te dni so postavili pri trinadstropni hiši št. 12 v Škofji ulici odre, ker bo dal novi hišni gospo-dar Verlič fasado prebarvati in olepšati. Obenem bo dal novi najemnik kavarne v pritličju

Tel. 31-62 Kino Kodeljevo Tel. 31-62

Dravi ob pol 21 in jutri ob 17 in ob pol 21

Harry Piel v zvočnem filmu

ON ALI JAZ

Vstopnina: 6, 5, 4, otroci 2 Din. Galerija 8 Din.

Kulturni obzornik

★ Zagrebške »Novosti« o Srečku Kosovelu. Med našimi pesniki nemara nobeden ni osvojil Hrvatov in Srbov tako kakor pokojni Srečko Koso-vel. Njegove pesmi prinašajo v izvirniku in pre-vodu mnogi srbohrvaški listi, o njem so že mnogo pisali in pisajo. L. Zimbek, ki v poslednjem času redno poroča o slovenski književnosti v zagrebških listih, je objavil v večerajšnjih »Novostih« daljši članek o Kosovelu; članek je opremljen s pesni-kovo sliko. V glavnem se članek naslanja na uvod Oevirkove izdaje Kosovelovih pesmi, a najbolj za-nižilo se mu vidi, da je usoda spleta neko sorodnost zunanjih okolnosti med Kettejem in Srečkom Ko-sovelom, katero se mu vidi potrebno poudariti tudi v notranji primerjavi obeh prerano, v isti življenjski dobi, ob nastopu novih generacij, za isto bo-leznijo umirlih pesnikov. V svojih izjavah izraža članek mnenje, da sta morala od četvorice, ki je započela »Slovensko modernost«, nositi ideje in delo Cankar in Zupančič; po Kosovelu pa ne vé, kdo bo nosil njegovo poslanstvo med mladimi pesniki — saj je Kosovel imel v sebi svojstva, ki bi mogla obkrajati hkratu bodočo pot kakor Zupančič in Cankarja. To Zimbekovo napačno je sicer napi-sano bolj iz navdušenja za našega mladega pesnika kakor na osnovi tehtnega preudarka, kljub temu pa nas veseli, da se g. Zimbek tako zanima za našo književnost. Ako se vglobi v dela naših ve-likih pesnikov in književnikov, mu bo gotovo po-stala sčasoma podoba in vrednost vsakega izmed njih jasnejša in bo občutil tenke razlike, ki jih danes morda še čutili ne more.

★ Goetheju posvečena svetovna grafična raz-stava v Leipzigu. — Razstave knjižne umetnosti, ki jih prireja od leta svoje ustanovitve (1910)

»Verein deutscher Buchkünstler« redno vsako leto (razen v vojni dobi) v Nemčiji in drugod, imajo vselej posebne umetniške in propagandistične smotre. Organično razčlenjena vrsta teh razstav podaja razvojno sliko evropske knjižne umetnosti. Največja in najpomembnejša teh prireditelj, Med-narodna razstava knjižne umetnosti v Leipzigu le-ta 1927 je prvič pokazala strujen pregled vsega dela, ki so ga umetniki storili v okras knjige, hkratu pa je bila nekakšen obračun s tistim, kar so umetniki hoteli in tistim, kar so dosegli. Po zgledu nemškega društva so se ustanovila tudi drugod podobna društva, med njimi gre največ pomena francoski »L'Association Nationale du Livre d'Art Français«, ki se je predstavila s ponovitvijo leip-zijske razstave iz l. 1927. Poleti 1931 je priredila v Parizu Salon international du Livre d'Art. Podobne razstave v drugih evropskih križiščih bodo sledile.

— Letos je priredil »Verein deutscher Buchkünstler« v Leipzigu veliko razstavo pod geslom »Goethe v grafični umetnosti sveta«. Razdelitev razstave ima svoj kulturni in estetski pomen, nedvomno pa tudi — kar je samo ob sebi umetno — nemško propa-gandistično. Najprej je skušal razstavni odbor zbrati vse izdaje zbranih ali posameznih Goethe-jevih del doma in v prevodih. Iz razstavnega ka-taloga je razvidno, da ga skoraj ni naroda na sve-tu, ki bi ne imel kakšnega prevoda iz Goethejevih del. Tudi Funkov »Faust« v izdaji Matice sloven-ske je naveden. — Toda čeprav je ta prvi oddelek morda nekoliko preveč propagandističen, sta osta-la dva bolj splošno veljavna za smotre, ki jih za-sleduje društvo. Pozvalo je namreč sto tiskarjev z vsega sveta, naj razstavijo kakšen odlomek Goethejevega teksta (seveda v prevodu) — kakor ga pač najlepše morejo v svojem obratu natiskati. Iz Jugoslavije sta se udeležili tekmovanja dva tiskar-ni: Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, ki je razstavila natis Prologa v nobelih v dvo-

barvnem tisku, stavek: polmastni ratio-latein, v formatu 51,5x30 cm in Tipografija d. d. v Zagrebu, ki je razstavila: Klagesang von der edlen Frauen des Asan-Agan. Morlaekisch. Nemško in srbsko besedilo z uvodom »Kdaj in kako je mladi Goethe prevel ta sestavek v nemščino in ka-ko se je našlo izvirno besedilo v narodu«, ki ga je napisal dr. M. Curčin. Postavljeno iz Waldbaum-Antique, ilustrirano z reprodukcijo Meißnerjeve Goethejeve sohe iz Goethejeve številke »Nove Ev-rope«. — Tretji oddelek obsega dela umetnikov-grafikov, katerih je bilo takisto pozvanih slo na tekmovanje in ki so imeli nalogo, da upodobijo svoje doživljaje kakšnega prizora iz Fausta. — Izmed jugoslovanskih umetnikov-grafikov sta za-stopana samo dva in sicer oba Slovenci: Božidar Jakac, ki je vpsal lesorez 15x9 cm: »Heinrich, Heinrich...« in pa Tone Kralj, ki je napravil Faustov triptih v litografiji 68x140 cm.

★ Najnovejšo delo Dimitrija S. Merežkovskega. — Pravkar je izšla v založbi Grethlein & Co., Leipzig—Zürich iz rokopisa v nemščini prevedena najnovejša knjiga znamenitega biografa, D. S. Me-režkovskega, pod naslovom »Jezus der Unbekan-nte«. Razdeljena je na dva dela: Neznani Evan-gelij in pa življenje neznane Jezusa. — Delo, ki je vseskozi resnoben poskus Jezusovega življe-njepisa, zasluži pozornost. O priliki bomo obširneje poročali o njem.

NA MARIBORSKEM KNJIŽNEM TRGU

Muzejsko društvo v Mariboru je vso maribor-sko kulturno javnost prijetno presenetilo s priče-tkom izdajanja posebne »Izvestja Muzejskega dru-štva v Mariboru«, ki se je ustanovilo z namenom, da dobiho s tem mariborski prirodoslovci nekak naslon pri svojem znanstvenem delovanju ter ob-javljanju svojih znanstvenih izsledkov. V smislu to-zadevnega poročila na februarskem občnem zboru

□ Mariborčani na tekmah za plavalno prven-stvo. Plavalnih tekem za prvenstvo Slovenije, ki so se pričele danes v Kamniku, se udeležujejo letos prvič tudi Mariborčani. Naše mesto zastopa na tek-mah ekipa 12 plavalcev SSK Maratona. Ker so se pokazali maratonski plavalci v zadnjem času v iz-vrstni formi, je pričakovati, da bodo na tekmah častno odrezali.

□ Izredna sadna letina. V mariborski okolici se obeta letos izredna sadna letina. Jabolka so tako polna sadu, da morajo posestniki že sedaj drevje podpirati, da se vejeve ne polomi. V skrbah pa so kmetje radi prodaje, ker prihajajo tudi iz Avstrije poročila o taki sadni letini, da bo preostajalo obilo blaga še za izvoz. Zgodnje sadje, ki sedaj dozore-va, bo letos težko prišlo v poštev za izvoz, dočim so ga druga leta precej kupili za dunajski trg. Tako bodo letos okoličani navezani najbrž glede zgodnjega sadja le na mariborski trg, kar se bo seveda občutno poznalo pri ceni.

□ Avtobusni vozi red za Mariborski otok. Obiskovalci mariborskega otoka se obveščajo, da se vozi red na tej progi od 23. julija dalje v to-liko spremenil, da bo začel voziti avtobus vsak dan ob lepem vremenu že ob 8.30, 9.30 in ob 10, potem pa od 11.30 naprej do 20 z odhodom z Glavnega trga, medtem ko v nedeljah in praznikih začne prvi avtobus voziti že ob 8 naprej brez preslanka do 20.

□ Nedelja na zelenem polju. Veliko zanima-nje vlada med mariborskimi navijači za srečanje SK Maribora z zagrebško Viktorijo. Srečanje bo v mnogem odločilno in zato se bo Maribor gotovo potrudil, da se oddolži za svoj svojačasni poraz v Zagrebu. Začetek ob 17.30 na igrišču SK Maribora. Ob 16 predtekma: Maribor rez. in Zelezničar. — SK Rapid je odpotoval v Gradec, kjer nastopi danes proti tamonjši SK Hakoah, jutri pa igra s SK Sturmom.

□ SSK Maraton - zimsko sportna sekcija: Ob 20 na Ljvirki tek na 5 km.

□ Nočno lekarniško službo vrši v prihodnjem tednu od 24. do 30. julija lekarna Ciril Maver »Pri zamorec«.

□ Obmejni strelci. Jutri v nedeljo se vrši v Sv. Juriju ob Pesnici nagradno tekmovalno stre-ljanje ob priliki otvoritve novega strelišča tamon-je strelske družine. Za udeležence iz Maribora vozi k Sv. Juriju avtobus izpred glavnega kolodvo-ra ob pol 9 dopoldne.

□ Tihotapska strast. Na Tržaški cesti je ma-riborska policija zaplenila celo potno košaro polno cigaretnega papirja, ki je bil priložiten brez me-je. V košari je bilo nad 5000 zavojčkov takega papirja, ki stane v Avstriji malenkost, pri nas pa, kjer prodaja cigaretni papir samo monopolska uprava, se spravi lahko z lepim dobičkom v denar. Tihotapsko blago je spravila čez mejo Angela Z., ki je na policiji zapisana kot strastna tihotapka.

□ Malo rib. Večerašnji ribji trg je bil slabo založen. Bilo je samo sardelice po 16 Din in skrom-brov po 18 Din za kg.

□ Drava izroča žrtev. Pred nekaj dnevi smo prinesli poročilo o naplavljenem utopljenicu v Spuhlji pri Ptuj. Posrečilo se je truplo identifi-ci-rati ter se je ugotovilo, da je utopljenec 59 letni sodar Anton Skamlec iz Studencev pri Mariboru. Skamleca so pogrešali že dalje časa. Izginil je od doma, ker je zamenjkal neko posojilo, da si po-maga iz hude trenutne zadrege. Šel je najprej na Pohorje, potem pa se je podal v smeri proti Ptuj. Potem je izginila za njim vsaka sled ter je bilo tudi poizvedovanje orožnikov zaman. Skamlec je že opetovano dejal, da si bo poiskal smrt v Dravi in čestokrat so ga le prošnje sorodnikov odvrgle od sklepa, ki je postal pri njem očitno fikсна ideja. Radi tega so se domači po skrivnostnem od-hodu takoj zbal, da je izvršil svojo namero in žal se je njihova zla slutnja uresničila. Ni pa ugotov-ljeno, če se je Skamlec prostovoljno posvojil od življenja, ali pa je postal žrtev nesreče. Utopljenca so pokopali pri Sv. Marku niže Ptuja.

stora na Gosposvetski cesti tramvaj podrl na tla konja, čez par minut pa dobrih eto metrov dalje stražnika, ki je stal na cesti pred pivovarno Union. Konj je bil last Peršnarjevega Jaka iz Zg. Šiške, znanega voznika in posestnika. Peršnar je bil hotel z vozom, v katerem je imel vpreženih par konj, ogniti h kraju ceste, medtem pa je tramvaj konja že podrl na tla. Ker so par minut pozneje odpe-ljali z reševalnim avtomobilom v bolnišnico rajon-skega stražnika Pavlovič Jakoba, se za ponesreče-nega konja nihče ni več brigal. Lastnik sam je bil od nesreče ves zmeden ter je odšel proti domu, ob konju pa so se zbirali le radovedneži. Tramvaj je menda konju strl zadnjo nogo. Stražnik Pavlovič je dobil pri karambolu najbrž pretes možganov ter par lažjih poškodb na glavi.

□ Dobro nagrado dobi kdor prinese v Idrijsko ulico št. 3 srako, ki se je v ponedeljek dopoldne izgubila v okolici Tržaške ceste.

□ Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rmska c. 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Maribor

□ Pri nakladanju hlodov se je ponesrečil več-raj delavec Konrad Pšajd. Deblo se je prevrnilo nanj ter mu zadalo nevarne notranje poškodbe. Prepeljal so ga v bolnišnico.

□ Splavi gredo... V zadnjih dneh je postal promet s splavi na Dravi zopet zelo živahen. Cele vrste splavov se zasidrajo zvečer ob Pristanu ter nudijo s svojimi plapolajočimi ognji sredi vode romantičen pogled z mosta. Zjutraj ob svitu pa nadaljujejo pridni splavarji svojo pot proti vzhodu.

□ »Marko« se je spuntal. Celo mesto, zlasti mladina, pozna medveda Marka, katerega vodi po mestu južnosrbski cigan. Marko zna imenito ple-sati ob zvokih tamburina, poleg tega pa zna še celo kopico drugih umetnosti. Od svojih umetnij pa ima Marko malo profita — vse gre v žep njegovega gospodarja; sam živi večinoma od suhega kruha, le včasih se posladka ob stari kosti ali napol gnil-em sadežu. Povrhu prejema pa še v obliči batina, kadar ni razpoložen za ples. Ob takem življenju ni čuda, da se je nabirala v Marku jeza, ki je izbruh-nila na dan. Marko je plesal v ozkih obdvalskih ulicah. Nazadnje sta prišla z gospodarjem v Pri-stanu, kjer pa je bilo Marku plesa kar nenkrat do-volj. Lepo prigravarjanje ni pomagalo nič; še manj pa natezanje za verigo, ki je pritrjena na obroč, katerega ima Marko v nosu. Ko pa je cigan segel končno po zadnjem sredstvu — batinah ter treščil medveda s palico po hrbtu, je v Marku zavrela kri. Kar v trenutku je stal na zadnjih šapah ter se za-gnal v svojega gospodarja s tako močjo, da ga je na mah podrl na tla. K sreči ima Marko vedno torbo iz močnega usnja na gobcu, ker bi bila dru-gače gospodarju trda predla. Tako si ga je pri-voščil samo s šapami ter ga tako krepko obdelo-val, da so bile hlače vse razcefrane. S težavo se je posrečilo gospodarju postaviti se na noge — in v tem se je medved že v drugič zagнал nanj ter ga zopet podrl. Prizor je gledala velika groma, ki je ob takih prilikah na »Lent« kar hitro skupaj, ter se je imenito zabavala, dokler se ljudem cigan ni zasmilil. Rešili so ga iz medvedovega objema ter mu dali v roke zopet verigo, s katero je ukro-tit hudo žival. Marko je še nekaj časa jezno brund-al, potem pa se je pomiril ter odcapljal za gospo-darjem.

□ Usoda ciganskega otroka. Poročali smo že o malem Antonu Kokošu, katerega imajo v gosteh v mariborskem mladinskem domu ter poizveduje-jo, kam bi ga oddali. Dečku se pa v mladinskem domu očitno zelo dopade ter prosi, naj ga kar obdrže, da bo že z delom odslužil vse izdatke. Pri-poveduje žalostno historijo svojega mladega živ-ljenja. Komaj se spominja, da je kot otrok živel v ciganskem šotoru. Oče in mati sta bila cigana. Nekega dne so ga cigani pustili v gozdu blizu Sv. Ruperta v Slov. goricah. Vzel ga je k sebi posest-nik Simončič, pri katerem je ostal pet let. Nato ga je gnala želja dalje po svetu. Prišel je na Remš-nik, kjer se je vdinjal pri posestniku Gröglu za pastirja ter je ostal tu do zadnjega časa. Večkrat je bil tepen in radi tega je sklenil povrniti se na-zaj v Selce pri Sv. Rupertu. Na tihem je odšel od Sv. Lovrenca, kjer je stopil na vlak. Ker ni imel karte, ga je oddal sprevodnik v Mariboru policiji in ta mestnemu socialno političnemu uradu. Ime-novani urad prosi vse osebe, katerim bi bilo o dečku kaj znanega, da javijo to mariborski občini. Ni namreč izključeno, da si je dečko celo žalostno zgodbo izmislil ter je enostavno popihal od svoje-ga doma.

□ Tragična smrt v vodnjaku. V Vičaneh v Slo-venskih goricah se je te dni pripetil tragičen do-godek. 74 letni posestnik Jožef Cajnko je skropil svoj vinograd. Ko je spravljal vodo iz napol pra-znega vodnjaka, se je pri zajemanju preveč nagnil naprej, da je omahnil v globino. Pri padcu na dnu se je najbrž udaril na glavo, da je obležal neza-vešten ter ga je voda, ki je bila tako plitka, da ni ležečemu zakrila niti cele glave, zadušila. Po dol-gem iskanju so ga domači našli v vodnjaku mrtve-ga. Tragično smrt priljubljenega gospodarja je vzbudila v celi okolici mnogo sočutja.

bo izhajal ta organ mariborskega Muzejskega dru-štva v načelu enkrat na leto na 3 do 4 tiskovnih po-lah. Uredništvo je prevzel odlični mariborski kul-turtni delavec dr. Leopold Poljanec. Ravnokar izšla prva številka obsega dve razpravi s priključenim Društvenim glasnikom. Prvo razpravo, obsegajočo deset strani, je napisala profesorica Silva Anič. V tej razpravi, ki ima naslov »Pevci mariborske oko-lice«, popisuje 38 ptic pevk, ki jih nahajamo v ma-riborski okolici, in sicer: slavček, modrogrla ta-šička, rdečeprepka, hloščica, povodni kos, kos, ko-matar, brinovka, drozg, palček, trstnica, kraljček, vrbja grnuša, črnočlavlka, vrtna penica, brolek, dolgorepka, sinica, modri gorščnik, menišek, mo-čvirska sinica, čopasta sinica, brglez, plaztec, polj-ski in čopasti škrlanec, bela in gorska pastirica, sivi in rumeni strnad, krivokljun, kalin, čizek, lišček, repnik, zelenčica, ščinkavec, škorec in kobilar. Z razpravo sta objavljene tudi dve izredno lepo uspe-li sliki, ki jih je priredil prof. Kos, klise pa je izde-lala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Drugo raz-pravo je napisal Ciril Slesinger ter v njej obdelal toplice in sline na Slovenskem Stajerskem. Ob-sežnemu gradivu, ki ga takoj uvodoma navaja, sle-dijo uvodne obče instruktivne misli, jedro gradiva je razdelil v štiri skupine, in sicer: I. Gleichber-ška skupina; II. Slovegorjska skupina; III. Vreli Stajerske terminalne črte; IV. Posavska sku-pina. Pri vsaki skupini obravnava geološko, topo-grafske, zgodovinske in komične momente. Analize, slika o izbruhu petanjske sline in dva zemlje-vidna prikaza služita piscu v temeljito ponazorilo izjavljani. Hvalevredno pobudnost mariborskega Mu-zejskega društva, ki se mu je posrečilo v naših za-takne iniciative ne baš ugodnih časih uresničiti načrt o izdajanju lastnega znanstveno informativ-nega glasila moramo prav toplo pozdraviti in dru-gim sličnim ustanovam za zgled staviti. Tiskarska dela je izvršila Mariborska tiskarna.

Dnevna kronika

Slovenskim umetnikom glede razstave v Amsterdamu

Ved razlogov nekih članov belgrajskega umetniškega društva »Oblike« je prišlo do nepravilnih sklepov in ukrepov, tako glede pozivov, kakor tudi števila slov. umetnikov za to razstavo. Prireditelji so to spoznali in uvideli, da je vsled tega postala razstava v Amsterdamu ogrožena. Obratujejo se zato na naju, da stvar za Slovence, ako se še da in vkolikor se da, uredijo. Razstava je vsestransko zelo velikega pomena, tako za posameznika kakor za skupnost in prosveta ter apelirava na vse one, ki so bili že popreje in sedaj na novo vabljeni, da se je zanesljivo in točno ter z dostojnimi umetninami udeležijo. Tudi izglede na prodajo so ugodni. Glede oskrbovanja in pakiranja umetnin se je doslej »Zvijeta Zurovič« zelo vestno izkazovala. Na Slovence pripada 40 olj, 20-30 grafik in 15 skulptur. Zaradi razstavnega prostora so veliki formati izključeni. Prijave z običajnimi navedbami je poslati takoj, dela do 1. avgusta na Narodno galerijo v Ljubljani. Nadaljnje stroške nosijo prireditelji.

V Ljubljani, dne 21. julija 1932.

Slikar R. Jakopič.

Slikar in kipar France Kralj.

P. S. Nadalje sporočajo in obveščajo, da se delajo priprave za splošno slovensko umetniško razstavo v Belgradu letošnje jesen.

Odkritja v logaških jamah

Za fosilne najdbe, ki so jih logaški jamarji pred vsem g. Ivan Dolar in g. Mirko Straus odkrili in izkopali v jami, sedaj po njih idealnem voditelju imenovani »Dolarjevi jami« v Logaškem okraju, ter dne 14. julija tekočega leta prinesli v Ljubljano in darovali Narodnemu muzeju, se ravateljstvo tega zavoda imenovanim prav iskreno zahvaljuje. Imenovani gospodje, ki so našli jamo in odkrili v njej za znanost in poznavanje naše fosilne favne tako važne in zanimive najdbe, so postopali že pri prvih dvigih tega gradiva zelo previdno in pohvale vredno, kar se pri nestrokovnjakih raznih jamaških ekspedicij prav redko dogodi.

V svojem velikem idealizmu in požrtvovalnosti se niso strašili ne gmotnih žrtv in ne nobi, ki jih je bilo treba prečuti v jami pri trdem delu. Posebno pa je še treba pozdraviti vse hvale in vsega posnemanja vredno odločitev logaških jamaških krogov, da bodo tudi v bodoče redno in takoj obveščali muzejsko vodstvo o vseh novih najdbah, ki so glede njih izjavili, da jih bodo prepustili za zbirke muzeja.

Kaj še res niste

naročili Kačeve knjige »Med padarji in zdravniki«? Dobi se brošura za 30, vezana za 40 Din pri založbi »Zemlja« v Ljubljani in tudi v Jug. knjigarni.

Koledar

Sobota, 23. julija: Apolinarij, škof, mučenec.

Osebnosti

== Izpremembe v frančiškanski provinci. Te dni je vodstvo frančiškanskega reda v Ljubljani izvršilo nekatere izpremembe in sicer postavile gvardijan v ljubljanskem samostanu p. Gracijan dr. Heric, p. Dionizij D ušelj pride za gvardijana v Brežice, p. Karel D ijak je prestavljen v Kamnik, p. Konstantin V r a n k a r je prestavljen v Maribor, p. Jožef A l j a n č i č pride na Ročno, namesto p. Kerubina B e g l j a, ki je odšel v Aleksandrijo, se imenuje za kaplana pri frančiškanski župniji v Ljubljani p. Krizostom S e k o v a n i č.

Cerkveni vestnik

Zaprte duhovne vaje za žene in matere z dežele bodo v Lichtenhurnovem zavodu v Ljubljani od 23. julija zvečer do 1. avgusta jutraj. — Odškodnina (hrana in stanovanje) znaša za vse tri dni 100 Din. Prijave — ustne in pisne — sprejema vodstvo Lichtenhurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg. — Udeležence dosedanjih tečajev ne morejo popisati sreče, veselja in dušnega zadovoljstva, ki so ga bile deležne v teh blagoslovljenih dneh prenovljenja. Polne novega navdušenja in velike gorečnosti grede zopet na delo v svet. Zelim, da bi bile tudi naše žene in mamice z dežele deležne take sreče, zato jih kar najprijeznejše vabimo, da se jih udeležijo v obilnem številu. Prijaviti pa se je treba takoj.

Ne potrebujem reklame, delo govoril PRALNICA, LIKALNICA IN ČISTILNICA OBLEK Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Ostale vesti

— Akademski tedni v Solnogradu. Z ozirom na srečen izid prvih solnograških akademskih tednov se je v znanstvenih krogih zelo upoštevan stari učenjak profesor dr. Konrad Miller v Stuttgartu odločil, da izroči vsa svoja in lastni založbi izšla dela z vsemi pravicami direktoriju solnograških akademskih tednov. Ustanova je bila izvršena te dni. Dohodki se bodo stekali v fond za ustanovitev učne stolice za zgodovinsko zemljepisje na solnograški visoki šoli. Velikodušni zgled bo prav pred začetkom drugih solnograških akademskih tednov našel veselo in hvaležno priznanje v katoliški javnosti.

— Na Broču pri Sv. Miklavžu bo 24. t. m. ob 10 sv. maša, katere se udeležijo večja skupina mariborskih in drugih izetnikov.

— Inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Le Progrès«, ki izhaja v Solunu.

— Avtopodjetje Anton Iskra v Bohinjski Bistrici javlja, da začasno prekine vožnjo na progi Zlatorog—Bohinjska Bistrica—Bled—Radovljica, radi preureditve voznega reda.

— Smrtne nesreča pri delu. Iz Kranjske gore nam poročajo: 24letni mizarški pomočnik Mihael Miklavčič, doma iz Kovorja pri Trzinu je v sredo, dne 20. t. m. žagal na cirkularni Podkorenem les. Med delom pa ga je kos lesa s tako silo udaril, da je v četrt uri umrl.

— »Konfete« in 50 letnica. Zadnji »Domoljub« z dne 20. t. m., št. 29, piše pod naslovom »Razno«, da slavi letos svojo 50 letnico prav prijetna izjavnost »konfete«. Naj pripomnim tu, da bo tu glede letnice gotovo pomota. Spominjam se iz svojih dijaških let, ko sem bil l. 1870, v Ljubljani, da so poznali Ljubljanki »konfete« že takrat. Na pustni tork popoldne so prirejali namreč ljubljanski mešani in druga gospoda vožnjo v kočijah okoli »Zvezdec« in so metali iz kočij »konfete«, kakor so go-

vorili, t. j. sladkorčke, riž i. dr., zakar se je potem pulica in pobirala ljubljanska otročad v »Zvezdec« ali njenem robu, kamor je padalo, ker so metali vse proti »Zvezdec«. Bilo je več kočij, ki so vozile hitro druga za drugo okoli in okoli »Zvezdec«. K tej zabavi se je bilo nabralo prav veliko ljudi in je bilo obilo smeha. Bil je pač pustni tork popoldne in vse dobro razloženo in razpoloženo. Tudi drugo leto, 1871, smo šli zopet gledat, pa je bila vsa prireditev dosti slabša kakor l. 1870, in je bilo opaziti, da ta pustna zabava pojenjuje. Kako pa je bilo potem, se je li kasnejša leta opustila, mi ni znano, ker sem istega leta zapustil Ljubljano. Tak je bil nekdanji pustni »koročec«. — I. S.

DAJ slado DAM led.

— Zverinska zakonec. V Slatini pri Krapini živita kmeti Tito Korec in njegova žena Milka. Milka je bila v blagoslovljenem stanu. Ko je milila, sta dete stlačila v glinast lonec, ga odnesla v klet in zakopala v pesek, kjer se je dete zadušilo. So-sedje so kmalu zapazili, da Korčeva žena ni več v blagoslovljenem stanu in začeli so govoriti, da je otroka umorila. Ko sta Korec in njegova žena to čula, sta odkopala lonec z detetom, ki je že razpadlo, in ga položila na posteljo. Vsa objokana sta poklicala grobarja, češ, naj odnese trupelce na pokopališče. Grobarju se je zaveda zdelo sumljiva in je obveslil oblasti. Komisija pa trupelca ni več našla. Roditelja sta se izgovarjala, da ga je požrla svinja, ko sta bila oba na vrta in so vrata ostala odprta. Orožniki so zverinska zakonca zaprli. V preiskavi je Korec izjavil, da je njegova žena na enak način umorila že tri otročičke.

— Osebe, ki trpe na žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu, preobili tvorbi kisline in napadih protina, uredijo lenivo delovanje črev z rabo naravne »Franz-Josef-grenčice«. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz-Josef« voda zanesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajalno sredstvo, ki se more priporočati tudi pri kilah, ranitvi črevesa in prostata-hipertrofiji. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Oče in sin ubijalec. V sodnih zaporih v Osijeku se nahajata Nikola Topuzović, kmet iz Slobodne Vlasti pri Djakovu, ki je obsojen na dosmrtno ječo, ker je umoril svojega sovaščana Petra Jankoviča. Topuzoviča še niso odpeljali v kaznilnico, ko je te dni stal pred sodniki njegov sin Dragan Topuzović, ki je ubil Miloša Janovića, sina pokojnega Petra Jankovića. Ker se je sodišče prepričalo, da ne gre za premišljen umor, marveč le za uboj, ga je obsodilo samo na 10 mesecev strogega zapora.

— Krapinske Toplice. Za časa glavne sezone do 22. avgusta se dobi soba s prvostopno oskrbo od 65 do 80 Din. Početkom od 22. avgusta se dobe ugodne 20 dnevne pavšalne kure za 1200 Din in 1300 Din. Avtobus na žel. postaji Veliko Trgovišče in Rogaska Slatina ter naravnost iz Zagreba. Priporočajo se, da se prihod javi poprej. Na zahtevo se pošljejo prospekti in navodila.

KAVA dnevno sveža pri LEGAT, Miklošičeva c. 18 specerijska, delicata, za jutro.

— Cerkvenim zborom priporočajo Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sledeče mašne pesmi: Beran Em. Tri slov. maše za mešani zbor. Part. Din 36, glasovi a Din 5. — Gerbič Fr. Slovenska maša sv. Frančiška za mešani zbor. Part. Din 12. — Kimovec Dr. Fr.: Pred Bogom. Mašne pesmi za mešani zbor. Part. Din 30, glasovi a Din 6. — Laharnar Ivan. Slovenska maša za mešani zbor Din 16. — Premrl St. Mašne pesmi za mešani zbor. Part. Din 24. — Sattner P. Hugolin. Belarjeva slovenska maša »Oče večni« za mešani zbor. Part. Din 16, glasovi a Din 4. Miklošičeva slovenska maša za mešani zbor. Part. Din 14, glasovi a Din 4. »Kvišku srca«, slovenska maša za mešani zbor z orglami. Part. Din 24, glasovi a Din 5. — Tome M. »Stopil bom k oltarju«. Slovenska maša za mešani zbor deloma z orglami. Part. Din 20, glasovi po Din 4. Zelenik M. 14 mašnih pesmi za mešani zbor. Part. 32 Din, glasovi po 6 Din.

— Kopališče »Slon« ostane zaprto od 25. julija do 1. avgusta.

— Franz-Josef grenčica odstranjuje zastajanje v žolčnem črevesu.

Naznanila

Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani vabi vse člane in članice društva ter ostale prijatelje na društveni izlet, ki ga priredi društvo jutri na Zalogno goro. Tu bo skupna sv. maša, ki jo bo imel g. vikar Hostnik in pri kateri pojejo društveni pevci. Po maši je izlet dalje na Rakitno, odtam pa na Borovnico, odkoder se vračamo z večernim vlakom v Ljubljano. Zjutraj nas pa odpeljejo izpred društvenega doma v Karunovi ulici 14 Magistrovi avtobusi na Preserje. Odhod avtobusov ob pol 7. Vožnja tja in nazaj znaša skupno 16 Din. Višjudo vabimo vse člane in ostale prijatelje društva, da se tega izleta udeležijo v obilnem številu. — Odbor.

Poizvedovanja

Aktovka se je našla na Golovcu; dobi se na Sv. Petra c. 65, dvorišče.

Ježica

Huda ura. Se nobenkrt letošnje leto, pa tudi lansko leto ne, ni tako hudo treskalo in grmel, kakor pretekli ponedeljek okrog 11. ure popoldne. S strahom smo čakali, kdaj in kam bo strela vpletla. K sreči je šla huda ura mimo nas brez večje škode. Strela je vdarila samo na dve mesti, in sicer v Štirnov kozolec, poln detelje, kjer je razkrala nekaj stebel, detelje pa ni vžgala. V kolikor se je vnelo, so ljudje pravočasno pogasili. Ubila je tudi eno kokoš, ki se je pred hudo uro zatekla pod kozolec. Druga strela pa je vdarila v hišo Iv. Smerketa v Stožicah, kjer pa tudi ni poškodovala drugega, kakor odkrutila na več krajih omet. — Hudi naliiv je precej povzročil pšenico, ki je letos povečini lepo stala. Sreča samo, da nas je Bog obvaroval toče, ki smo se jo najbolj bali. Sicer je med naliivom nekaj časa padala, a ni bila predebela.

Umrla je gospa Jedert Drobež, užitarica iz Savelj 48. Pokojnici blag spomin in večni pokoj, preostalim naše sožalje.

Celje

— Zanatska banka kraljevine Jugoslavije nam poroča, da so bo dne 23. t. m. ob 8 zvečer, v mali dvorani »Celjskega doma« (Hotel Union), vršil sestanek obrtnikov, na katerem bo generalni direktor g. Milan Dragič poročal o poslovanju Zanatske banke in o obrtniškem kreditu v obče. Na sestanek se obrtništvo vladno vabi.

— Kolporterje za raznašanje »Slovenca« za celjsko okolico potrebuje podružje uprave Slovenca. Eventuelni interesi naj se prijavijo v pisarni uprave v Cankarjevi ulici 4.

— Kolesarjenje po mestnem parku. Že pred kakimi desetimi dnevi smo poročali v »Slov.«, kako nekateri kolesarji s posebnim veseljem drvojo po stezicah mestnega parka, tako da pešci skoro niso varni, čeprav je strogo prepovedano kolesariti v mestnem parku z izjemo vozne ceste. Policija sicer dokaj strogo postopa proti zasačenim kolesarjem, a vendar se jih vedno še mnogo dobi, ki riskirajo eventualno kazen in se zanašajo, da jih ne bodo dobili. Ako jih potem kakšen privatnik opozori, da je kolesarjenje prepovedano, pa mu prileti še kakšna surova na ušesa. Tako se je na primer zgodilo, da je nekdo prav predrzno odgovoril na opozorilo, da je prepovedano voziti se po parku: »Ich verstehe nicht windisch« ter jo urno odkuril.

— Zetev sadja ob državni cesti. Mestno načelstvo razglasa: Letošnje sadje ob državni cesti se bo oddalo potom licitacije, ki se bo vršila na progi Celje-Vrholje 12. avgusta t. l. ob 8 jutraj in na progi Celje-Vrnsko v petek 13. avgusta t. l. ob 8. Drazba se bo vršila ustmeno za vsak kilometer posebej v smeri od Celja proti Vrnsku oziroma proti Vrholjem. Sadej se bo oddalo na drevesih najvišjemu ponudniku, ki mora plačati takoj ponujeno vsoto in takso po taksem zakonu ter se mora s podpisom dražbenih pogojev zavezati, da so ti pogoji zanj obvezni. Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni tehničnega razdelka okrajnega načelstva v Celju.

— Tombola prostovoljnega Gasilnega društva v Gaberju, ki se je vršila preteklo nedeljo, je bila ob občinstva povoljno obiskana. Daril srednjih in manjših je bilo nad 500 in 12 tombol. 1. tombolo 2000 Din je zadel hlapec v Gaberju Košir Karol. 2. tombolo 1000 Din pa je zadel celjski dijak Rozin Miloš.

Kranj

Krajevna protituberkulozna liga je sklenila na zadnji odborovi seji, da odpelje v poletniško kolonijo na Rakitni šest otrok. V ta namen je prejela podporo od osrednje protituberkulozne lige, primanjkujoči znesek pa se bo nabral pri meščanstvu, ki bo gotovo podprlo to socialno akcijo.

Fotoamaterji!

Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi Povečave fotooddelek Jugoslov. knjigarne Ljubljana. Zahtevajte cenik!

Šah

V soboto, dne 16. t. m. je bil v Bernu, v hotelu Gurten-Kulm odprtjen internacionalni šahovski turnir, na katerem igra 16 mojstrov, poleg desetih domačih še šest internacionalcev na čelu z dr. Aljechinom. Izmed švcarskih mojstrov je najbolj znan Paul Johnner, ki je igral že na večjih mednarodnih turnirjih. Po žrebu so pripadle posameznim udeležencem sledeče številke: 1. Flohr. (Chsl.), 2. Grylls (Svica), 3. H. Johnner (Svica), 4. Bogoljubov (Nem.), 5. prof. River (Svica), 6. Henneberger (Svica), 7. dr. Aljechin (Fr.), 8. P. Johnner (Svica), 9. Collin (Svica), 10. Sultan Khan (Angl.), 11. dr. Stähelein (Svica), 12. Grob (Svica), 13. dr. Woeburg (Svica), 14. dr. Euwe (Hol.), 15. dr. Bernstein (Fr.), 16. prof. Nägeli (Svica). — Siguren favorit je dr. Aljechin, ki je po treh kolih stopil v vodstvo s 3 točkami. Ostali mojstri se bodo več ali manj borili za druga mesta.

Iz turnirja v Sliachu je zanimiva naslednja partija, v kateri je češki mojster Pokorny z vso silo napadel Maroczyja. Maroczy je bil že v veliki nevarnosti, toda ohranil je hladnokrvnost in slednjič obrnil partijo v svojo korist.

Španska igra. Beli: Maroczy, črni: Pokorny. — 1. e2—e4, e7—e5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. Lf1—b5, f7—f5; to je najbolj divja varianta španske igre, nevarna za belega in črnega. — 4. d2—d3, Sg8—f6; 5. 0—0, Lf8—c5; 6. Lb5—e4, d7—d6; 7. a2—a3, (Na Sg5 bi črni igral f4 in če bi se beli spustil na osvojitve stolpa h8, bi težko branil koncentriran napad vseh črnih lahkih figur in dame na kraljevo krilo. Maroczy igra previdno in si z zadnjo potezo zavaruje tekača proti Sa5, ker je prepričan, da bo tekač na diagonalni a2—g8 igral še važno vlogo). 7. —, f5—f4; 8. h2—b4, Lc5—b6; 9. e2—c3, Lc8—g4; 10. Sb1—d2, Dd8—e7; 11. Dd1—b3, Sc6—d8. (Črni ne sme roširati na damsko stran, ker bi bil napad belega na damsko krilo hitrejši, kot črnega na kraljevo). 12. Lc1—b2, Sf6—h5; 13. d3—d4, g7—g5; 14. Kg1—h1, (Beli mora igrati zelo previdno). 14. —, Lg4—d7; (Črni a težavo spravlja napad v tok, ker beli nima na kraljevem krilu slabih točk). — 15. Sf3—g1, g5—g4; 16. Sg1—e2, Dc7—g5; (Pretili f4—f3). — 17. Ta1—d1, Th8—f8; 18. g2—g3 (Maroczy mora vsled silnega pritiska, ki ga izvaja črni na kraljevo krilo priznati, da je imel mladi Pokorny prav. Zadnja poteza slabi kraljevo krilo in s tem dobi napad črnega na kraljevo krilo svoj pravi smisel. Črni bi sedaj moral igrati Tf6—h6, Se6 in eventualno 0—0, naker bi beli moral slednjič po pritisku črnih figur odnehati. Toda črni sedaj ne najde prave poti in da beleu možnost, da se napada obrani. 18. —, f4—f3? (S tem odpre črni diagonal c1—h6, kar beleu znatno olajša obrambo). — 19. Se2—c1, Tf8—f6; 20. Sc1—d3, Tf6—h6; 21. Tf1—e1, Sd8—e6. (Mnogo močnejše bi bilo Sf4, kar bi pa vodilo do zelo težke igre. Sedaj ima beli čas, da se ubrani). — 22. Sd2—f1, Sh5—f4; 23. Lb2—c1, Dg5—h5; 24. h2—h4 (Edino proti grožnji Dh3). 24. —, Th8—f6. (Črni bi sedaj lahko mirno roširal, ker bi beli ne smel vzeti konja). — 25. Sd3×f4, Se6×f4; (Če bi bil stolp sedaj na h6, bi mogel vzeti črni s kmetom. Sedaj bi sledilo na c×f4—e4—e5). 26. Lc×f4, Tf6×f4; 27. Lc4—e6, Tf4—f6; 28. Le6×d7+, Ke8×d7; 29. Sf1—e3, Ta8—e8; (Pretilo je d×e5 D×e5 S×g4). — 30. a3—a4, a7—a6; (Boljšje bi bilo c7—c6). — 31. Se3—d5, Tf6—h6; 32. Dh3—e4, (Pretili a5 in obenem misli na obrambo z Df1). — 32. —, Te8—c8; 33. a4—a5, Lb6—a7; 34. b4—b5 (Beli je prišel do močnega protinapada in črni je izgubljen). 34. —, Dh5—g5; 35. Kh1—g1, Th6×h4; (Ta žrtve iz je obupa). — 36. g3×h4, Dg5×h4; 37. Sd8—e3, Te8—f8 (na g3 bi sledilo Df7+ poleg Dg8+ in D×g3); 38. Se3—f5, Dh4—h5; 39. b5—b6, c7×b6; 40. d4×e5, črni se vda.

Ptuj

Najdba rimskega denarja. K naši včerajšnji notici se dodajemo, da je rimski denar, ki so ga te dni izkopali, iz dobe rimskega cesarja Antonija Pija, ki je vladal v času od 138 do 161 po Kristusu. Na novcih je razločno vidna podoba tega cesarja. Pričakujejo se še nadaljnje izkopine.

Ptujski sejem. Torkov živinski sejem je bil precej slabše obiskan kakor prejšnji. Prignanih je bilo 122 volov, 168 krav, 81 telic, 28 bikov in 94 konjev, skupaj 493 glav. Prodanih je bilo 175 glav. Povprečne cene so bile: voli 2 do 3,50, krave 1,25 do 3,25, telice 2 do 4, biki 2 do 3,50, konji 400 do 3200 Din. Svinjski sejem: prignanih 107, prodanih 34 komadov. Cene: prolenki 6—7,50, plem. 5 do 6 Din za kg žive teže.

Strupen pik. V bolnišnico so pripeljali občinskega ubojca Franca Drevenška iz Grušovja z groznimi oteklina na nogi in roki. V kolikor se je moglo ugotoviti, ga je picila neka neznana stvar. Njegovo stanje je zelo resno.

Nočno lekarniško službo od 23. do 30. t. m. ima gornja lekarna pri »Zamorcu« (magister Molitor).

Slovenske gorice

Sv. Ana, Hranilnica in posojilnica pri Sv. Ani proslavi na slovenski način tridesetletnico svojega delovanja v nedeljo dne 7. avgusta t. l. Ob pol 10 bo slovesna služba božja za vse žive in umrle zadrgarje. Popoldne ob treh pa bo v Katoliškem prosvetnem domu slovesno zborovanje s slavnostnim govorom g. Ignaca Tirša, revizorja iz Ljubljane in anovskega rojaka. Na sporedu je tudi igra: »Oderstvo in dobrotac«. Med odmore igrata tamburaši od Sv. Benedikta. Hranilnica in posojilnica je za veliko, obmejno župnijo Sv. Ano v gospodarskem in narodnem oziru velika dobrotca, ker navaja k varčevanju in pomaga poselitnikom v denarni stiski. Sosedni in prijatelji združništva: Pridite v nedeljo 7. avgusta t. l. v obilnem številu na prijazen hrib Sv. Ane v Slov. goricah. Odbor.

Sv. Anton. Imenitno so se odrezali naši fantje ob uprizoritvi igre »Repošteva«. Številno občinstvo je s priznanjem sledilo poteku igre. Novega g. kaplana smo dobili. Ključemo mu pri-srčen »Dobrodošče«. Pomanjkanje krme čutijo posestniki; radi suše ni pričakovati veliko otave. Ljudje so ponekod prisiljeni, da živno, razen neobhodno potrebne, sami zakoljejo doma in meso razprodajajo.

Sv. Jurij. Izginil je neznan kam in sicer že 17. t. m. Karel Brenner, ki so mu rekli tudi »Amerikaneec«. Do danes se še ni vrnil. Bil je brez suknje in golglav. Obstojta bojazen, da se mu je kaj pripetilo. Njegova sestra Alojzija Fanedl na Vardi je v velikih skrbih.

Polšnik pri Litiji

Te dni se je vršil na Polšniku pri Litiji pripravljalni sestanek za ustanovitev »Prostovoljnega gasilnega društva«, na katerem se je izvolil pripravljalni odbor, v katerem so načelnik g. Pograje Josip, župan; podnačelnik Mrzelj Janez, kovaški mojster na Polšniku; tajnik Zabret Ivan, žandar, narednik v p.; blaginjak Vodenik Peter iz Tep, in štirje posestniki iz okolice Polšnika. Pobudo za ustanovitev gasilskega društva sta dala posestnika Kotar Janez in Borišek Ivan, oba s Polšnika. a vso akcijo je vodil, ne stršeč se stroškov in truda g. Podlipce Anton, uslužbenec Hran. drav. banovine v Ljubljani, ki mu gre vsa zahvala, da je med našim prebivalstvom vzbudil smisel za potrebo ustanovitve tako koristnega in potrebnega društva. Občina Polšnik je s 3 ure od Litije, 700 m nad morskovo višino v prijaznem gorskem terenu, od koder so krasni razgledi po zasavski dolini proti Ljubljani in tudi na Kum, ki je komaj dve uri oddaljen. Na Polšniku doslej ni bilo nobenega društva. Ob tej priliki se hvaležno spominjamo tudi g. župnika Koviča, ki je v svojih krasnih govorih vzdolževal svoje farane za smisel gasilstva, tako, da je danes že nad 50 prijavlencev in bo takoj, ko bo oblast potrdila pravila, ustanovni občni zbor, ki bo združen z veselico.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 23. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Gimnastične vaje (Drago Ulaga) 19.30 Nekaj za starše (Pero Horn) — 20.00 Koncert »Sloga«: Romeo in Julija, ouvertura (Gounod); Prodana nevesta — fantazija (Smetana); Kubanska serenada (Aletter); Stabat Mater (Rossini); Slavnostna koračnica iz opere »Profet« (Meyerbeer); Zlata Praha — potpouri (Urbanek); Beneška elegija št. 5 (Zajc) — 21.00 Samospevi gđe. Steffe Korenčanove — 21.30 Salonski orkester — vmes časovna napoved in poročila.

Nedelja, 24. julija: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 10. Nedeljske misli (p. dr. R. Tominec). — 10.30 Akademski poklici. — 11. Salonski kvintet. — 12. Čas, poročila, plošče. — 15.15 Schönthan-Kadelburg: »Veleturista« (Ljudski oder). — 16. Slovenske narodne (na ploščah). — 17.15 Salonski kvintet. — 20. Operetna ura. Sodelujejo: gđe. Vera Majdič, gosp. Mirko Jelačin in orkester Triglav. — 21. Prenos Erich Herjevega jazzkapela s Park-hotela na Bledu. — 22. Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja, 24. julija. — 22.45 Plesna glasba. — Milano: 20.30 »Boris Godunov«, opera. — Stuttgart: 21. Igra. — 22.50 Nočna glasba. — Toulouse: 21. Operne pesmi. — 21.15 Vojaška godba. — 21.30 Harmonike. — 22.45 Angleška glasba. — 23.15 Pester koncert. — Belgrad: 19.25 Radio orkester. — 21.15 Violski koncert. — Rim: 17. Vokalni in instrumentalni koncert. — Beromünster: 20. Reportaža s francoske krož. kolesarske dirke. — 21.45 Večerni koncert. — Langenberg: 20. Veliki koncert vojaške godbe. — 22.25 Nočna glasba. — Prag: 22.45 Jazz. — Dunaj: 20 »Lekarnar Miroslav«, igra. — 21.45 Večerni koncert. — Budimpešta: 19.45 Plesna glasba. — 21.30 Pesmi.

Veletvrdka

vedeče podjetje za proizvodjo radium preparatov (emanatorji, komprese, glinasti zdravilni pripomočki) išče radi vpeljave svojih proizvodov v Jugoslavijo v tej stroki izvezbane, agilne zastopnike. Ponudbe pod Be. 10.949 na Publicitas d. d. Beograd, Kralja Milana br. 10/L.

K državnemu udaru v Nemčiji

Od leve na desno: nemški državni kanceler von Papen, ki je prevzel posle komisarja za Prusijo. — Pruski ministrski predsednik Oton Braun, ki kljub državnemu udaru ni hotel izročiti svojih poslov. Umaknil se je šele sili. — Karel Severing, pruski notranji minister, ki se je prav tako po državnem udaru umaknil šele sili. — Zupan mesta Essen dr. Bracht, ki je prevzel kot komisar vodstvo pruskega notranjega ministrstva. — Grzesinsky, berlinski policijski predsednik, ki je moral odstopiti. — General Rundstedt, ki mu je za časa obsednega stanja v Berlinu podrejena policija in vojaštvo. — Rundstedt je izdal takoj sledeči proglas: Po nalogu generala Schleicherja sem dobil polnomoč nad okrožjem Berlina in province Brandenburg. Pričakujem od vseh oblasti in prebivalcev, da se bodo pokorili vsem mojim odlokom, ki jih bom izdal, da se vzdrži javni red in mir. Kdor bo ta proglas na lepakih zlohotno strgal, pokvaril ali pomazal, bo kaznovan. — Berlin, 20. julija 1932. — Sledi podpis.

Lov na ladjo strahov

Po sklepu mednarodne morske konference sta poslali ameriška vlada križarke »Seneca« in angleška vlada torpedni rušilec »Terror« v vsa morja zemeljske oble z nalogom, katero sta ti dve ladji te dni srečno dovršili. Vojni ladji sta dobili nalogo preiskati vsa morja in poiskati vse zapuščene in pokvarjene ladje, ki plavajo po morju. Nihče skoraj ne ve, koliko tisoč takih ladij, ki so podobne res ladjam strahov, plove po morju semintja. Vse te ladje gonijo vetrovi kakor se jim zahoče, drugič pa jih zgrabijo morjski tokovi, tako da te ladje kljub počasni, vožnji v teku let napravijo silno dolge vožnje. Te ladje, ki ne vozijo v nobeni smeri in katere šestkrat križajo znana paroplovna pota po morju, postanejo lahko morskemu prometu nevarne.

Angleška vojna ladja je dobila nalogo, naj očisti Atlantski ocean pred temi ladijskimi mrličji. Ameriška vojna ladja pa je dobila isto nalogo za Tihomorje. Povod za ta sklep je dala nesreča, ki jo je povzročila zapuščena ladja, ki je ena najstarejših takih vagabundov na morju. Izkušeni mornarji poznajo precej takih ladij, saj jih včasih na svojih vožnjah tudi srečajo. Tako je n. pr. l. 1848 zašla velika mehiška jadralnica »Silico« v tajfun, ki je bil tako silen, da je jadralci skoraj v trenutku odtrgal vsa jadra. Mornarji jadralnice so se k sreči mogli rešiti v čolnih. Zapuščena jadralnica brez jaborov in jader pa je blodila po vseh morjih, 80 let je plavala po oceanih in nešteto krat so jo videli parniki najrazličnejših držav. V mesecu decembru l. 1929 pa je zadel v to zapuščeno ladjo ameriški potniški parnik. Bila je megla in noč in ker na zapuščeni ladji ni bilo žive duše, seveda nihče ni mogel z nje odgovoriti na rog, s katerim so tlobili na parniku zato, da ne bi zadel v kako ladjo, ki bi jim plula nasproti. Udarci je bil tako strašen, da je ameriška potniška ladja »MacKinley« dobila velikansko luknjo v stransko steno. Le z največjim naporom so mornarji zamašili luknjo in tako obdržali pokvarjeni parnik na vodi. Takoj po tej nesreči je začel zasledovati to ladjo strahov ameriški torpedni rušilec. Toda morskimi tok jo je odnesel neznankam in radi tega je morska konferenca napovedala vojno vsem takim zapuščenim ladjam.

Druga taka znana ladja strahov je jadralnica »tremi jabori« W. G. Sargente, ki je plula l. 1891, naložena z dragocenim lesom v Evropo. Sedem let ni bilo o tej ladji glasu, ko so jo prvič zapazili na morju v bližini Nove Zelandije. Počasi in brez najmanjšega glasu je plavala zapuščena ladja, ki jo je nosil morskimi tok, glavni jabor je bil odlomljen in ležal postrani čez krov. Od vseh jader ni ostala niti majhna cunjica. Noben človek se ni pokazal na tej ladji in od takrat so zapazili na morju to še 70krat v vseh morjih sveta, tako v bližini Avstralije, Indije, Japonske, Severne in Južne Amerike in Afrike. Po cenitvah starih in izkušenih mornarjev so morskimi tokovi to ladjo nesli že najmanj 15krat okrog in okrog sveta.

Strahoten doživljaj pa so imeli mornarji

braziljskega tovornega parnika »Jason« v Karibskem morju. Njegovemu parniku je priplaval počasi naproti čudna ladja, ki je bila pobarvana s čisto črno barvo. Iz stranskih odprtin v steni so štrlele cevi topov. Nikjer niso mogli najti nobenega napisu. Z ladje pa ni bilo čuti najmanjšega glasu. Ker je še danes mnogo mornarjev praznovernih, so bili skoraj vsi v trenutku prepričani, da jim pluje naproti »večni mornar«. Kapitan pa je šel s nekaj mornarji v majhen motorni čoln in se peljal do pokvarjene ladje. Na tleh največje kabine so našli v zapuščeni ladji tri okostja in več revolverjev, iz katerih je bila izstreljena zadnja municija. Na ladji niso našli nobenih papirjev ali vrednosti. Kapitan je sklepal, da so najbrž našli ostanke roparske ladje, ki je svojčas plenila v kitajskih in malajskih vodah. Z vsega, kar so videli na ladji, so sklepali, da so se mornarji roparske ladje uprli svojim vodjem, jih pobili in s plenom zapustili ladjo. Bolj prijetno srečanje pa je doživel v poletju l. 1929 L. Warren, kapitan ribiškega parnika v bližini zahodne obale Gronlandije. Srečal je zapuščen nizozemski parnik, ki je bil natovoren s samimi poljedelskimi stroji. Dal je privezati zapuščeno ladjo ob svoj parnik in jo pripeljal nazaj na Nizozemsko, kjer je dobil izplačano najdenino 20.000 nizozemskih goldinarjev. Po poročilih o nesreči, ki je zadela ta parnik, so sklepali, da je ta ladja zašla v orkan, nakar je mošvo zapustilo ogroženo ladjo. Vihar je prevrnil vse reševalne čolne, mornarji so vsi utonili, ladja sama pa je srečno prestala vihar.

Uničevanje teh ladij ni bilo lahko. Ker plovejo te ladje toliko let po morju, okamene vsi leseni deli v vodi, ki postanejo tako trdni, da jih ni mogoče uničiti niti z ognjem, niti z dinamitom. Vojni ladji sta vse te ladje torpedirali in edino to je zaleгло, da so se zapuščene ladje potopile.

So ljudje, ki ne znajo zabiti žebila, pa je to vendar tako lahko in so ljudje, ki ne znajo fotografirati, pa je vendar tudi to lahko! Za tedensko odškodnino 10 Din Vam posodimo izvrsten fotoaparati! Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

S čolnom v Ameriko

Trije mladi brezposelni delavci so se v Gradcu odločili, da si bodo zgradili 8 m dolg čoln, v katerem hočejo prijadrti v Ameriko. Čoln nameravajo spustiti na Dunaju v Donavo in se potem prepeljati do prvega morja. Odtod pa se hočejo peljati skozi Sredozemsko morje in čez Atlantski Ocean v Ameriko. Model takega čolna so si že zgradili in nameravajo čoln urediti tako, da ga bo mogoče poganjati s pedali, kakor poganjamo kolo. Če bi jim ta naprava odpovedala, imajo pa za rezervno še vesla in jadra. Krov čolna bo ves pokrit s platnom, tako da se skoro ne bo mogel potopiti. Kakor pravijo, bodo odrinili na dolgo vožnjo čez kakih 5—6 tednov.

Obsedno stanje v Berlinu. V Berlinu je nemška vlada proglasila obsedno stanje in po cestah patrolirajo vojaški tovorni avtomobili, polni vojakov v vojni opremi.

Kriza in knjige

Zanimivo je, da današnja svetovna kriza na književnem trgu ni močno odjeknila. Če pri nas vidimo, da kljub krizi še nikdar nismo imeli toliko založb, kakor sedaj. Pa ni tako samo pri nas. Tudi v Nemčiji knjigarnarji z nezmanjšano vneto izdajajo nove knjige. Človek ni sodil, da bo število izdanih knjig močno padlo v primeri s številom izdanih knjig v prejšnjih letih. Vendar temu ni tako. V Nemčiji izide povprečno vsak dan 66 novih knjig, kar znaša le 10% manj, kakor lansko leto. In še ta razlika izvira samo iz tega, ker je na razpolago za lansko leto celoletna statistika, dočim je za letošnje obračunavanje samo pol leta. Znano pa je, da izide največ novih knjig vedno na jesen in zimo. Zanimivo je, da je v nemški književni produkciji tudi še sedaj beletristika na prvem mestu. Od vse književne produkcije je 14% beletristika, 9% književne produkcije tvorijo verske, nabožne in teološke knjige. Za tem pa pridejo šole in znanstvene knjige. Značilno za nemško književno produkcijo pa so cene, ki so mnogo višje od naših. Tako je povprečna tržna cena za eno knjigo 90 Din. Posebno drage pa so zlasti umetnostne, zdravniške, matematične in prirodoslovne knjige in izdaje, 60% vseh knjig stane povprečno po 75 Din in so zato ceneje izdaje bolj redke in možne samo radi tega, ker imajo ogromne naklade.

Bodočnost sladkorja

Svetovna kriza je zadala tudi sladkorni industriji hud udarec. Sladkorja je sicer zadost, toda ljudje nimajo denarja, da bi ga kupovali. Zato so se velike sladkorne družbe, ki najbolj trpijo radi zastoja v prodaji sladkorja, odločile, da morajo najti nov trg za sladkorni trs, iz katerega se izdeluje pretežna večina sladkorja. Strokovnjaki-kemiki so ugotovili, da je sladkorni trs izborna gradbeno sredstvo. Prav dobro duši glas, drži toploto, je trden in ne gnije. Izkazalo se je, da bi bil sladkorni trs idealen gradbeni izolacijski material za stene, strehe, hladilne omare, železniške voze, telefonske celice itd. Nekateri že pričakujejo, da bodo stene v hišah, ki jih bodo gradili čez nekaj let, zgrajene iz sladkornega trsa. Kriza je torej povzročila, da bo sladkorni trs, s čigar sladkorjem je večina ljudi sladila svoje jedi, postal najmodernejši gradbeni material. To bi bila pot iz sladkorne krize. Vendar so gospodje najbrž nekaj prezrli. Če danes nimajo ljudje več denarja, da bi uživali sladkor, kje pa naj potem vzamejo denar, s katerim naj bi kupili za zidavo potrebni sladkorni trs.

Za smeh

Šef: »Vi pa prihajate vedno prekasno v službo! Najbrž ste prišli še k vaši poroki z veliko zamudlo«

Uradnik: »To že, toda na žalost ne s preveliko«

*

»Šele takrat ko ne bom več živel,« je dejal mlad pesnik, »takrat bo šele svet razumel, kaj vse sem napisal!«

»Da, da,« prikima tovariš, »ampak takrat boš ti že na varnem!«

Sv. stolica toži Špansko

Madridski dnevniki poročajo o pismenem protestu, ki ga je vložil Vatikan pri španski vladi. Sv. stolica zahteva od republike odškodnino za sežgane in oplenjene samostane, ki so postali žrtev izgrediv po prevratu v majniku lanskega leta. Španska vlada še ni odgovorila na vatikansko noto, toda poročevalci so zvedeli, da bo najbrž odklanjala odgovornost za razgrajanje podivjane množice. Nuncij Tedeschini, ki je vložil protest, se sklicuje na izjavo nekdanjega ministra Miguela Maure, ki trdi, da Cerkev sovražna republikanska vlada nalašč ni hotela v kati zatreti izgrede, čeprav bi to lahko bila storila.

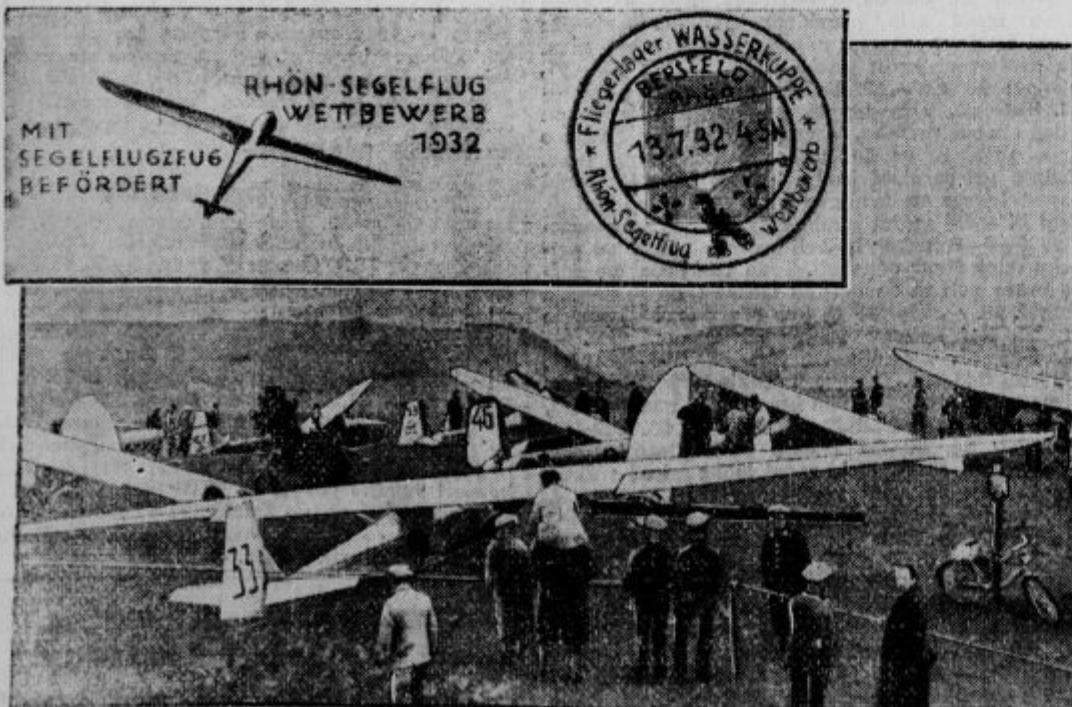
Italijanski zunanji minister Grandi, ki je zastopal Italijo v zunanji politiki od leta 1929, je odstopil. Odslej bo vodil zunanje politične posle Mussolini sam.

Francija za jetične

Novi francoski zdravstveni minister senator Godard je izdelal obširen načrt za boj proti jetiki. Ta načrt, ki obsega protituberkulozni boj po vsej Franciji, bo v kratkem predložil francoski vladi. Po tem načrtu bi bil dolžan vsak, ki pozna kakega tuberkuloznega bolnika, javiti to oblastem. Nadalje naj bi se vsi jetični bolniki, zlasti pa mladi, negovali v državnih sanatorijih po 1 leto na državne stroške. Ta velikopotezni načrt je izdelal minister zato, ker so vojaški nabori ugotovili, da se jetika močno širi med Francozi. Pri naborih v zadnjih letih ni bilo potrjenih povprečno vsako leto 4000 mladeničev prav radi tuberkuloze. Načrt ministra hoče doseči, da se omeji razširjenje jetike zlasti na ta način, da bolniki z odprto jetiko ne bodo več mogli hoditi okrog in tako okuževati takih, ki se po svoji konstituciji nagibljejo k tej bolezni.

Velike orgle

Dne 10. t. m. so v navzočnosti kardinala Verdiera posvetili velike obnovljene orgle v stolnici Notre Dame v Parizu. Imajo 6000 piščali in 5 posameznih ročnih klavijatur. Stolnica je bila nalaščeno polna. Najprej so zaigrali Bachovo »Toccatto«, ki je napravila na poslušalce nepozaben vtis.

Čimke brezmotornih letal. V Nemčiji se vrše v drugi polovici tega meseca tekme brezmotornih letal. Teh tekem so se udeležile mnoge evropske države. Slika nam kaže pogled na letališče, odkoder vzlete brezmotorna letala. Slika zgoraj nam kaže nov žig, ki so ga vpešali Nemci za s temi letali odpremljena pisma.

Zaupanje v dolar utrjeno

Novo življenje v ameriški industriji

Zadnje dni se je dolar dvignil v Parizu nad pariteto in je na primer v sredo kvotiral 25.532 to je precej nad pariteto (25.524). V primeri s prejšnjim dnevom se je dvignil za 1 centim. V četrti tek je dolar nekoliko nazadovol in se je potem v petek ustalil. »Financial News« iz Londona meni, da se je v zadnjem času utrjeno zaupanje v dolar. Da bi dolar zopet nazadovol, nikakor ni verjetno. Najboljši dokaz za to je, da se ameriško zlato naloženo v London, vrača v Ameriko; to zlato so Američani naložili v Londonu v času, ko je prišel dolar padati in ko se je ameriških bankirjev polastil strah, da bo vlada prepovedala izvažati zlato. Edino politični razvoj bi utegnil imeti na stanje dolarja vpliv, v prvi vrsti volitve. Glasilo angleške veleposlanstva meni, da bi se po izvolitvi Hooverja dolar dvignil, medtem, ko bi izvolitev demokrate Roosevelta, ali pa G. Coxo, kandidata bivših bojevnikov, povzročila padec dolarja.

Tega mnenja niso v pariskih finančnih krogih. Ti priznavajo, da je usoda dolarja odvisna tudi od političnega razvoja, ker bi lahko nepredvidna finančna politika, kakor inflacija ali preveliko podpiranje brezposelnih in bivših bojevnikov škodovalo ameriškim financam. Nikakor pa ni res, da bi utegnili izvolitev demokrate Roosevelta škodovati dolarju; saj so se demokrate izrekli za 25% znižanje javnih stroškov, za uravnoteženje državnega proračuna in za znižanje carin. Pisanje »Financial News« je brezdomno tendenciozno in hoče še danes prepričati izvolitev demokratskega kandidata.

V ostalem prihajajo v zadnjem času precej optimistična poročila o stanju ameriških financ in ameriškega gospodarstva sploh. Po poročilu »New York Herald« se je zaloge zlata pomnožila pretekli tork za 182.000 dolarjev. Na drugi strani je Francija dvignila v Ameriki zlata za 6.044.000 dolarjev. Iz Japonske pa je prispelo v Ameriko 4.184.000 dolarjev zlata.

Ameriška industrija je v zadnjem času prejela več novih naročil. »Republic Steel Corporation« dela v zadnjem času z večjo hitrostjo, kakor so

njeni voditelji računali in ena tretjina plavžev zopet deluje. Iz Zveznih držav Unije poročajo, da je več železnih in jeklenih industrij zopet pričelo delati. Tudi mnogo manufakturnih tvrdk (Sprindfield) je prejelo nova naročila, medtem ko je tvrdka Utan Copper Company sprejela na delo 1500 delavcev. Državi Massachusetts je 18 tovarnih tkanin in čevljev vzelo na delo 1000 delavcev. Tudi tovarne kavčuka in kinematografskih izdelkov so oživle.

Da se je v Ameriki povrnilo zaupanje v dolar, je razvidno tudi iz tega, da so se v zadnjem času pomnožile vloge nekaterih bank za 61 milijonov dolarjev. To je znamenje, da so Američani nehali s težaviranjem, to je s tiščanjem denarja doma, in da ga zopet nalagajo v banke.

V Severni Dalmaciji bo žetev dobra. Radi obilnega dežja bo žetev, posebno pridelek koruze v zgornji Dalmaciji vprav rekordna. Stari ljudje sploh ne pomnijo tako obilnega pridelka koruze. Tudi v Liki bo radi dežja žetev zelo dobra.

»Société Immobilière Parisienne« je na običnem zboru zavrnila bilanco, ki jo je predložil upravni odbor za leto 1931 in ki izkazuje 1.244.000 frankov zglube. Izvoljen je bil nov odbor. Prav tako ni občni zbor sprejel sklepa prejšnjega upravnega sveta, da bi se družba razpusila.

Reforma italijanske borze. Po najnovejši reformi italijanske borze ne bo smel nihče razen borznih senzalov sklapati kupčij v »corbeilles« in edino kupčije sklenjene s posredovanjem borznih agentov, bodo lahko deležne prisilne likvidacije. Predstavniki bank torej ne bodo smeli več sklapati kupčij. Na vsaki borzi se ustanovi garancijski sklad iz katerega se bo krilo 25% obveznosti borznega agenta ako ta javi insolvenco. V ta fond bo vsak senzal vplačal ob nastopu svoje službe določeno vsoto in tudi določen odstotek vsake sklenjene kupčije pojde v ta fond. Na eni strani se po novi reformi poudari osebnost ali veljavnost borznega senzala, na drugi strani pa pridejo borzni posredovalci pod strožjo kontrolo finančnega ministra.

luto in prepričati, da bi egiptčanska lira delila usodo funta sterlinga.

Lesna konferenca v Beogradu. V zvezi s sklepi mednarodne lesne konference na Dunaju namerava Zavod za pospeševanje trgovine sklicati konferenco lesnih industrijcev in trgovcev v Beograd. Konferenca se bo menda vršila že od 25. do 27. julija.

Dobave. Ravn. drž. rudn. Banja Luka sprejema do 28. julija t. l. ponudbe glede dobave žag. — Ravn. drž. rudn. Velenje sprejema do 5. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 800 kg ječmenove kave, 600 kg sirove kave, 2400 kg riža, 600 kg cikorijske, 3600 kg koruznega zdroba, 1200 kg terpeninovnega mila; do 18. avgusta t. l. pa glede dobave 20.000 kg pšenične moke. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) Dne 16. avgusta t. l. se bo vršila pri inženjersko-tehničen oddelku komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave železa, jekla, raznih kovin, vijakov, šamota itd. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Stanje avstrijske narodne banke 15. julija: Gotovina 190.688 milijona (manj 2.092 mil.), eskomptirane menice 856.921 mil. (manj 9.782), obtok 907.703 (manj 7.111). Zmanjšala se zaloge zlata in rezerv za 2.0 na 190.4, tako da znaša kritje 19.1%.

Nazadovanje francoske trgovine. V teku prvega polletja 1932 je francoski uvoz v primeri z lanskim letom nazadovol za 7.92 milijard fr. in je znašal 18.28 milijard frankov; uvoz je padel za 34.3%. Še bolj je nazadovol izvoz, ki je znašal 10 milijard fr. in je bil za 6.1 manjši kakor lansko leto t. j. za 37.7%. Po količini se je uvoz zmanjšal za 20.3 in izvoz za 23.5%. Francoska trgovina je torej pasivna za 5.19 milijard frankov, med tem ko je lansko leto znašal primanjkljaj 6.97.

TUJSKI PROMET NA OBALI SLO. SLAB. Trgovska obrtna zbornica v Splitu je razpisala anke to letošnjem prometu v jadranskih kopališčih. Iz odgovorov, ki so jih poslali zbornici hotelirji, je razvidno, da je Kraljevico posetilo spomlad 228 tujcev (lansko leto 429), Rab v teku prvih 6 mesecev 3013 (4575), Malinsko 391 (637), Dornjo Kaštelo 55 (1045), Cavtat 208 (277), Kotor 485 (1289), Hvar 706 (812), Split 14.000 (17.768) tujcev sploh. Odgovori iz drugih krajev še niso prispeli.

Borza

Dne 22. julija 1932.

Denar

Berlin je zopet nazadovol, tudi London je šibkejši. Ostale devize neizpremenjene.

Ljubljana. Amsterdam 2270.42—2281.78, Berlin 1333.97—1344.77, Bruselj 781.30—785.24, London 199.96—201.66, Curih 1097.35—1102.85, Newyork 5615.63—5643.89, Pariz 220.90—222.02, Praga 166.67—167.53, Trst 286.80—289.20.

Belgrad. Amsterdam 2270.12—2280.78, Berlin 1333.97—1344.77, Bruselj 781.30—785.24, London 199.96—201.66, Milan 286.30—289.20, Newyork ček 5615.63—5643.89, kabel 5637.63—5665.89, Pariz 220.90—222.02, Praga 166.67—167.53, Curih 1097.35—1102.85.

Skupni promet na zagrebški borzi brez kompenzacij 93.678 Din.

Curih. Pariz 20.13125, London 18.25, Newyork 513.75, Bruselj 71.21, Milan 26.20, Madrid 41, Amsterdam 206.90, Berlin 121.75, Stockholm 94, Oslo 91, Kopenhagen 98.80, Sofija 3.70, Praga 15.19, Varšava 57.60, Atene 3.30, Carigrad 2.57, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.80.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12.30.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 40 bl. 8% Bler. pos. 41 bl. Slavina 40 den. Ruše 125 den.

Zagreb. 7% inv. pos. 48 den., voj. škoda kasa 187—180 (190), julij 187—180, avg. 184—187, dec. 184—185 (180, 184), agrarji 23 den., 7% Bler. pos. 39.125—39.75 (39.125, 39.50), 8% Bler. pos. 40—45, 7% pos. hipot. banke 41—42, 6% begl. obv. 32.75—34, Narodna banka 3950 den., agrar. priv. banka 203—205 (203).

Zagrebski promet: 7% Bler 5000, vojna škoda 300 kom., Priv. agr. banka 10 kom.

Belgrad. 7% inv. pos. 49—51, agrarji 24, 6% begl. obv. 34.25—34.50 (34.50, 33), vojna škoda prompt 184—190, 8% Bler. pos. 41, 7% Bler. pos. 38.75, 7% pos. DHP 42, agrarna priv. banka 208—206.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 55.60, Escompteges. 100, Živno 54.45, Alpine 8.10.

Žitni trg

Ljubljana (slov. post. 30 dni). Koruza bač., ml. voz. 160—162.50, okrogla, ml. voz. 175—177.50, bač., nav. voz. 165—167.50, okrogla, nav. voz. 185—187.50, pšenica slava, 78 kg, ml. voz. 190—195, okol. Sombor, 79 kg, ml. voz. 200—202.50, potiska, 80 kg, ml. voz. 205—207.50, moka bač., nularica 310—315, ban. nularica 315—320.

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 79 kg 147.50—150, okol. Sombor 78 kg 147.50—150, srednja 79 kg 147.50—150, gornja 79 kg 147.50—150, potiska 79 kg 150—152.50, ladja Tisa 79 kg 150—152.50, ladja Begej 79 kg 147.50—150, ban. 79 kg 145—148.50, par. Vršac 78 kg 142.50—145, bač., sr. nova 76 kg 132.50—135, ban. nova 78 kg 130—132.5, koruza bač., sr. 124—126, bač. okol. Sombor 125—127, sr. okol. Sid 126—128, franko vag. Sisak 136—138. Ostalo neizpremenjeno. Tendence slabša. Promet: 56 vagonov.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 78—79 kg 148—150, gornja 79—80 kg 148—150, potiska 80 kg 150—152.50, ban. 79 kg 145—147.50, potiska 79 kg 148—150, rž bač. žel. 127.50—132.50, koruza bač. prompt 123—125, okol. Sombor 124—125. Ostalo neizpremenjeno. Promet: 37½ vagona. Tendence neizpremenjena.

Chicago. Pšenica julij 45.125, sept. 41.25, dec. 50.375, koruza sept. 31.50, dec. 31.875, oves julij 16.625, sept. 17.75, dec. 20.25, rž julij 28, sept. 30, dec. 33.125.

Winnipeg. Pšenica jul. 57.875, okt. 56.875, nov. 58.

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 22. julija. Na današnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 172 svinj. Cene so bile sledeče: 5—6 tednov stare 70—120 Din, 7—9 tednov 185—200, 3—4 mesece 250—320, 5—7 tednov 350—430, 8—10 tednov 460—500, 1 leto 650—720 Din. Kilogram žive teže 6.50—7.50, mrtve 9—10 Din. Prodanih je bilo 144 kom.

Sport

JUTRIŠNJE TEKME.

Pet let obstoja »Grafike«.

bodo proslavili v nedeljo. Ligaši ne bodo priredili nobenih tekem v Ljubljani. Prost termin je izrabila »Grafika« za proslavo svoje petletnice obstoja. Na igrišču »Primorja« priredi turnir, na katerem bodo sodelovali še »Primorje«, »Svoboda« in »Slovan«, torej naši najboljši klubi. Turnir je tako organiziran, da se srečajo vsi sodelujoči. Taki turnirji so zelo zanimivi. Saj morajo sodelujoči v zelo kratkem času odločiti igro v svojo korist ali pa jo izgubiti. Prijatelji nogometa bodo videli za izpremembo igre klubov, ki so že dalj časa počivali. Veliko zanimanje je tudi za igro

Ilirije v Zagrebu.

kjer se pomeri z Gradjanskim. Ni hvaležna in lahka naloga, igrati v Zagrebu, zlasti ne z Gradjanskim. Moštvo prvaka je še vedno v zelo nestalni formi. Prejšnjo nedeljo so sicer igrali dobro, kar je znak, da se bodo potisli le »vleje«. Posebnega pomena dober rezultat v Zagrebu nima. Z uspehom prvaka

bodo seveda v prvi vrsti zadovoljni številni prijatelji belo-zelenih. V Zagrebu pravijo, da igra Ilirija tako, kot pred desetimi leti. Nobenega napredka ni! Mogoče imajo prav, seveda je dolžnost naših fantov, da kljub temu zaigrajo in skušajo popraviti prvi rezultat 4:0. Ljubljanska kluba pa sta sicer takorekoč že odpravljena.

Edini Maribor.

Ima upanje na plasma. Celo o prvem mestu govorijo in pišejo v Zagrebu. Zadovoljni bi bili tudi z drugim. Victoria mora v Maribor, kjer ji bodo gotovo skušali Mariborčani odvzeti obe točki. V Zagrebu je Maribor podlegel — po boljši igri — rutiniranemu moštvu Victorije. Toda na lastnih tleh se bo znal Maribor vse drugače boriti, kot v Zagrebu. Naj enkrat Maribor reši čast slovenskega nogometa! Tudi ostali ligaški klubi igrajo jutri. Jugoslavija mora v Sarajevu in neuspel. Hask pride prvak Skoplja S. S. K., ki igra z B. S. K. Gradjanskim iz Osijeka potuje v Split po revanš za svoj prvi poraz 4:0. Snsk igra v Skoplju z Gradjanskim. Tovariši Ilirije po smoli je Hask, ki doživlja s svojo igro enake uspehe in neuspel. Hask gre v Osijek k tisti Slaviji, ki ga je že enkrat izločila iz tekmovanja za državno prvenstvo. Vojvodina igra z Baško, Bask pa v Sabcu z Mačvo. Kot vidimo, imajo jutri v vseh mestih, kjer se tekmuje za državno prvenstvo, lepe tekme. To bo zopet presenečenje. Da bi ga nam napravili tudi naši zastopniki!

RAZNE SPORTNE VESTI

V Splitu so se dobro pripravili za plavalno prvenstvo, predvsem seveda s sodniki. Od naših slovenskih sodnikov ni nihče delegiran. Pravijo, da hočejo varčevati. Toda varčevati hočejo samo v Splitu, v Ljubljano pride večina sodnikov iz Zagreba, Beograda in Splita. Torej če ne bo šlo drugače, bodo pa resne konkurence z diskvalificiranjem onemogočili.

V Los Angelesu so zbrani zastopniki 40 narodov. Tekmovalo bo 2000 atletov. Še celo Jugoslavija ima enega zastopnika, kdo je ta srečnejši?

V Beogradu bodo imeli prihodnji mesec zopet atrakcije. F. C. Madrid, moštvo slavnega Zamore, igra z BSK. Ta tekma se bo vršila ponoči. Iz Beograda potuje Madrid v Zagreb, kjer igra svojo drugo tekmo. Ne vemo, ali ne bi bilo mogoče povabiti slavnih španskih igralcev tudi v Ljubljano? Tekma bi se lahko vršila ponoči še ne proti nemu moštvo, pa proti kombinaciji Ilirije in Primorja.

V Los Angelesu bodo pri olimpijskih igrah s pomočjo filma ugotovili točen čas. Ko je postavil Carr na 400 m nov svetovni rekord v času 46.9, so s pomočjo filma točno ugotovili, da je pretekel prigo v 47.1 sek. Tudi Isellerjev rekord v teku 110 m čez zapreke so točno ugotovili s filmom. Casomerici so stopali 14.1 sek., film je pokazal čas 14.8. Še bolj točno kaže film pri skokih v višino. Ko je Gräber dosegel svetovni rekord pri skoku s palico (4.367 m), so ugotovili, da je bil nad prečko najmanj 25 cm. Po filmu bo Gräber svoj rekord še izboljšal. Film se ne moti in je absolutno zanesljiv, zato ga bodo najbrže s pridom uporabili pri olimpijadi.

★ Hrvatska revija o slovenski likovni umetnosti. — Kakor čujemo, pripravlja uredništvo »Hrvatske revije« (ki ni le po svojih prispevkih, marveč tudi po svoji zunanji opremi odlična) objavljati daljše studije o slovenskem slikarstvu. Studio je napisal naš znan umetnostni zgodovinar dr. Fr. Stele. Poleg besedila prinese »Hrvatska revija« baje tudi veliko število reprodukcij na boljšem papirju in pa takih, ki bodo natisnjene med besedilom. Ker prav v poslednjem času se sami nismo imeli nobenega splošnega pregleda o našem slikarstvu, nas tembolj zanima obelana dr. Steletova studija, ki bo izhajala v dveh zaporednih zvezkih te reprezentativne hrvatske revije.

★ Hans Fehr: Das Recht in der Dichtung. (A. Francke, Bern). Pri nas je poskusil dr. Metod Dolence dognati juristično stran v zgodovini Veronike Deseniške; njegovo delo je velezanimiv poskus raziskave jurističnega elementa v zgodovini, ki je slovstveno oblikovana. — Hans Fehr, ki je eden najboljših švicarskih juristov našega časa, je napravil poskus, raziskati nemško slovstvo od vsega začetka do današnjih dni z vidika jurista. Izvlečki in citati iz nemške književnosti od Edde pa do sodobnikov — do Jakoba Wassermanna — so opremljeni z zanimivimi in tehtnimi opombami. Ne le za juriste, ki bo gotovo črpal iz tega zvezka prav važnih pobud za svojo prakso, marveč tudi za laika predstavlja Fehrovo delo naravnost napeto in — to moram poudariti — naravnost zabavno čtivo. Na koncu svojega dela podaja Fehr pregled zaključkov svojih kompilacij. Podoba njegovega dela se zaokroži v presenetljivo popolno kulturno in duhovno zgodovino. Spoznanje, da je zgodovina prava povsodi in vselej kratka zgodovina človeštva, se čitatelju odpre ob Fehrovi knjigi, ki je obenem dokument izredne marljivosti in občudovanja vredne vztrajnosti avtorja.

Naročajte »Slovenca«!

A. Daudet:

Kobilice

One noči, ko sem dospel v Sahelsko pristanišče v Alžiru (v Afriki), nisem mogel spati. Nova dežela, razdraženje radi potovanja, lažje psvo in strašna, moreča sopenica, da bi se bil človek kmalu zadušil, kakor da roji komarjev ne prepuščajo zraka. Ko sem odprl okno, je visela v močnem zraku težka megla, obrobjena s črno in rožnato barvo in se vlekla pod nebom kakor smodnikov dim nad bojiščem. Nobeden list se ni zganil in vsi vsi krasni vtisi, ki sem jih imel pred očmi; vj-nogradi, raztreseni po solnčnih holmcih, kjer je tako sladko vino, oni evropski sadovnjaki, ki so skriti v senčnem zatliju, pomaranče in mandarine v dolgih mikroskopičnih vrstah, vse to je bilo podobno žalostnemu zelenju, ki pričakuje nočhte. Celo banane, one nežne, zelenkaste velikanske bilke, s katerimi se neprestano poigrava vetrič, ki giblje njihove tenke in lahke lasce, so stale mirno pokonci kakor ravne perjanice.

Postal sem za trenutek in opazoval to čudovito rastlinstvo, kjer je zbrano drevje celega sveta in daje ob svojem času cvetje in plodove, ki so obsojeni v izgnanstvo (za izvoz). Med žitnim poljem m plutarji (hrastove), ki iz njega spodnje skorje delajo pluto za zamaške, se je lesketal pototek, ki je onega duševnega jutra tako dobro del očem. Medtem ko sem občudoval bujnost in lepoto teh nasadov, ono lepo pristanišče z mavričnimi arkadami in z od zarje belimi terasami, ki so jih obdajale stajne in skednji, sem se spomnil, da je ravno dvajset let, kar so prišli tukajšnji ljudje v Sahelsko dolino in da so našli samo ničevredno paznikovo bajto in neobdelano zemljo, ki je bila polna prilikavih palm in mastike. Vse so morali ti pridni in delovni ljudje iznova ustvariti, vse iznova postaviti. Zmerom so se upirali Arabci. Morali so pustiti plug in prijeti za meč. Potem so prišlo

božestni, vnetje oči, mrzlica, slaba letina, brezuspešni poskusi in borba z omejeno upravo, ki je venomer kolebala sem in tja. Koliko posla je bilo tukaj treba, koliko naporov in koliko neprestane pazljivosti!

Kljub temu, da sta že prestala najhujše čase in si s tako težavo napravila premoženje, sta bila oba, mož in žena, na oči pristavi prva na nogah. Ob zgodnji jutranji uri sem ju slišal, kako hodita po veliki kuhinji v priličju in nadzorujeta kuhanje kave, za delavce. Nato se je oglasil zvonec in kmalu so se prikazali na cesti delavci. Bili so vinčarji iz Burgonje (na Francoskem), razčepani Kabili (Afrikanci) z rdečimi čepicami na glavah, bosonogi mahonski težaki, Maltežani, Italijani, najrazličnejši ljudje, ki jih je težko vladati. Vsakemu izmed njih je gospodar pred vrati kratko in skrajno ostro odkazal delo, in ko je končal, je možakar dvignil glavo, pogledal nemirno proti nebu, in opazivši me, dejal: »Slabo vreme za delo, ker piha široko (ognjeno vroč veter).«

In res so se z juga začeli kupičiti z vzhajajočim solncem vroči soparni oblaki, kakor če odpre vrata razbeljene peči. Človek ni vedel, kam bi se dejal in kaj bi začel. Tako je preteklo celo jutro. Zajtrkovali smo na preproh na galeriji in nobeden se ni upal pregovoriti besedico ali zganiti se. Pač so iskali hladu in se utrujeno iztezali po pločniku.

Zajtrk nas je nekoliko pokrepčal; saj je bil tudi obilen in izvrsten zajtrk, kjer smo jedli krape, šauke, veprovino, stahelsko maslo, jabolka, banane, pili kreščenjsko vino — prava mešanica vseh mogočih jedil, podobna narodi, ki nas je obhajala... Začeli smo vstajati od mize. Nenadoma zaslišimo skozi steklena vrata, ki smo jih bili zaprli, da se zavarujemo pred neznošno vročino na vrtu, strašno vpitje:

»Kobilice! Kobilice!...«

Moj gostitelj je prebledel kakor človek, ki izve strašno nesrečo. Vsi smo hiteli ven. V hiši,

ki je bila doslej tako mirna, je dobrih deset minut trajalo razburjenje, tekanje, kriki in nerazumljivo klicanje. Hlapi so se zbudili in prileteli iz sence na hodnikih, kjer so bili pozaspali, tokli s palicami in z vilami, razbijali z grabljami, s cepci in z železnimi pokrovi ter z bakreno posodo — skratka z vsakovrstnim orodjem, kar je pač vsakemu prišlo pod roko. Pastirji so trobili na svoje rogove in vzdignili strašen hrup, ki ga je pa preglasilo vpitje: »Ju! Ju! Ju!«, katero so zagnale arabske žene, ki so pridrele iz sosednjega taborišča. Zdi se, da včasih grozansko vpitje, ki na daljavo pretresa vse ozračje, zadostuje, da se kobilice obrnejo drugam in se ne spustijo na tla.

»Kje pa so prav za prav te strašne pošasti?« Na nebu, ki je brnelo od sopenice, nisem opazil drugega kakor majhen oblček bakrene barve, ki se je gost kakor oblak toče dvigal iznad obzorja in se blizal s šumom, kakršnega povzroči vihar v gostem lesu. Bile so kobilice! Blizale so se tesno strnjene med seboj, kot bi imele speta svoja suha in razpeta krila. In čeprav smo vplili in kričali na vse grlo in razbijali, kar se je sploh dalo — se je oblak zmerom bolj blizal in na ravno se je spuščala njegova velikanska senca... Kmalu je bil ravno nad nami in sedaj smo razločili, kako se okrajci oblaka trgajo in dobivajo oglasto obliko. Nekateri jasno vidne rjavkaste žilvice so se odtrgale kakor prve težke kaplje pred nevihto; nato pa se je razprzil ves oblak in suha toča žuželke se je s silnim hrúščenjem spustila na tla. Kakor daleč so nesele oči, so bila polja in vrtove pokrili s kobilicami, z velikanskimi, ko prst dolgiimi kobilicami!

Tedaj se je začelo pobijanje. Bil je strašen šumot in hrestanje, ko so pobijali in trli žuželke. Kakor bi mlatil živa bitja! Z branami, s sekirami in s plugi so kopali ta živa in gomazeča tla; ali čim več so jih pobili, tem več jih je bilo! S prepietenimi zadnjimi nogami so gomazele v debelih

plasteh; one na površju so preplašene skakale in sedale na nosove konjem, ki so bili vpreženi za to nevasakdanje delo. Psi s pristave in oni iz arabeske naselbine so tekali po polju, se valjali po kobilicah in jih besno morili. V tem sta prišli nesrečni naseljencem na pomoč še dve stotniji Turkov s trobenčastim na čelu; in v tem trenutku se je slika pobijanja spremenila.

Vojaki niso kobilice trli, ampak so jih žgali in sipali prah v dolgih pramenih. Ker se mi je že pristudil neznošen smrad in utrujen od ubijanja, sem se vrnil domov. V notranjosti pristave jih je bilo le malo manj kakor zunaj. Spazile so se v sobe in skozi odprta vrata, skozi okna in dimnike silile v stanovanja. Plazile so se po zidu, se vzpenjale po zavesah, ki so bile že docela sesekane, padale na tla, letale in lezle po belih stenah, kjer so se radi svoje dvojne sence zdele še opaznejše. In povsod oni strašni smrad po kobilicah! Pri večerji nismo mogli piti vode, ker so bili okuženi vsi vodnjaki, vodovodi, studenci in ribniki. Zvečer sm v svoji sobi, kjer so jla tudi nemalo potoklji, še zmerom slišal šumenje pod posteljo in za omarami je bilo čuti šelestenje krič, kot bi kdo luščil zelo suh fižol. Ono noč nisem zatisnil očesa. Tudi vsi okoličani so bili pokonci. Turki so pobijali kobilice.

Ko sem drugo jutro kakor po navadi odprl okno, so bile kobilice že odšle. Toda kakšno razdejano so pustile za sabo! Ni bilo več bilke ne cvetlice; vse je bilo črno, objedeno in golo. Banane, marelice, breskve in mandarine je bilo spoznati samo še po obrabljenih vejah, ker bile so brez vsakega gibajočega se listja, ki daje drevesu vso lepoto in življenje... Vse je čisto vodnjake in studence. Delavci so prekopavali zemljo, da bi uničili jajčeca, ki so jih izlegle kobilice. Vsako grobo so razbili, skrbno pregledali in pazljivo obrnili. Človeku se je kar milo storilo ob pogledu na tisoče belih, sočnih korenin, ki so se prikazovale pri prekopavanju plodne zemlje.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Službo išče

poštena starejša ženska k otrokom in v pomoč gospodinj. Gre tudi na delo. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.815. (a)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Vajenca

s primerno šolsko naobrazbo sprejme železnina na triletno učno dobo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.687. (v)

Službodobe

Vsaka beseda 1 Din

Prodajalko

popolnoma samostojno moč za vodstvo filijalke v Zagrebu, išče ljubljansko tovarna. Znanje hrvaškega in nemškega jezika pogoji. Reflektira se le na prvovrstne moči, brezpošojno zanesljive, po možnosti s kavcijo. Ponudbe na »Društvo industrijev in veletrgovcev«, Ljubljana, Trgovski dom. (b)

Mizarski pomočnik

dober delavec za strojno pohištveno delo, z daljšimi dobri sprejemami. — Jur Kobale, splošno strojno mizarstvo, Slovenska Bistrica št. 27. (b)

Nakupovalce

za jabolka, vpeljane, išče večja izvozna trdka. — Ponudbe pod »Jabolka« 10.814 na upravo »Slovenca«.

Vrtnarski pomočnik

dobro izvežban v gojenju gob — se takoj sprejme Hirschl, dipl. umetni vrtnar, Subotica, poštni predal 26. (b)

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din

DIJAŠKI DOM V KOČEVJU

sprejema kot gojence dijakke državne realne gimnazije v Kočevju v popolno oskrbo. — Šolskoletna oskrbnina 6000 Din. Lastni vrtni in park. — Izborni zrak. — Radio. Telefon št. 12. (D)

Dijakinja

srednješolka išče stanovanje z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.669. (D)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

Stanovanje

3 sob in kuhinje se odda. Stari trg 24/II. (c)

Stanovanje

dveh parketnih sob, kuhinje, elektrike, vodovoda, vseh pritlikin oddam 1. septembra. Zvezna ul. 35, Zelena jama. (c)

Stanovanje

trisočno, vsaka soba poseben vhod, takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.842. (s)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

Lokal

z veliko izlozbo in pisarno se odda s 1. avgustom v Tavčarjevi ulici. Ponudbe na poštni predal 256, Mlakar. (n)

Objave

Vsaka beseda 1 Din

Oklic

Dne 31. julija t. l. ob 3 popoldne se bo vršila v Mojstrani v hiši št. 21 prostovoljna javna dražba raznih stavbnih parcel, njiv, travnikov in gozdov. Parcele se nahajajo deloma sredi vasi Mojstrana, deloma v neposredni bližini Mojstrane. Podrobne informacije se daje v odvetniški pisarni dr. Aleša Stanovnika, Jesenice. (o)

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din

Avtotaksi

štirisedežen — kilometer 3 Din. Lenardič, Kranj — telefon 28. (f)

Posestva

Vsaka beseda 1 Din

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Stavbno parcelo

na Viču prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.751. (p)

Pozor!

Kdor hoče kupiti lep dom z dobro vpeljano gostilno in trafiko na prometnem kraju, naj se oglasi pisмено pod »Ugodno« št. 10.826 na podr. »Slovenca« v Novem mestu. (p)

Nihče ne more verjeti, da je moja mati stara 45 let

Nobene gube

— a njena koža je zdaj prav tako nežna in mlada kot moja — pravi:

MISS EVROPA 1931

Sodobni ženi ni treba, da bi izgledala stara. Izredni izdelek, imenovan Biocel, ki se pridobiva od mladih živali, vrača njeni koži mladostnost. Po poizkusih, ki jih je napravil profesor na dunajski visoki šoli, dr. Stejskal, so gube povsem izginile. (Glej popolno poročilo Dunajskega medicinskega lista). Krema Tokalon, hranivo za kožo rožne barve, vsebuje ta izredni Biocel. Z uporabo te kreme se stara in uvela koža hitro pomlajuje gube izginjajo, mlahave obrazne mišice se jačijo in krepe.

Gospa Juilla, ljubka 45-letna mati Jeanne Juilla, evropske kraljice lepote za leto 1931, pravi: Često me imajo za sestro in ne za mater moje hčerke. Svoj mladostni izraz čuvam enostavno tako, da vsak večer, preden grem spat, uporabljam kremo Tokalon

rožne barve. Ta mi daje oni mladostni izraz, ki me napravi za 10 let mlajšo. Uporabljajte kremo Tokalon, hranivo za kožo rožne barve, zvečer, preden greste spat. Ona hrani in pomlajuje vašo kožo medtem, ko vi spite. Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon bele barve, ki napravi vašo kožo nežno, belo in lepo.

Katera je mati in katera hči?

Konfekcija — modal! Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

DOBRO HALOSKO VINO

1 vagon letnika 1930 na prodaj po zmerni ceni pri g. SORMANU V PUJU, vila Karl. (l)

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Nogavice rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Koruzo za krmo oddaja najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Glasba

Klavirji, pianini! Kupujte na obroke od Din 400 —

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši. (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik Ljubljana Aleksandrova cesta 7 Najcenejša posojevalnica!

Obrič

VRATNIKI SAMOVEZNICE

J. LAH MARIBOR

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK Ichnonar — SISAK Varujte se potvorb

Naročajte SLOVENCA najcenejši slovenski dnevnik

Tovarna usnja FRANC WOSCHNAGG & SINOVI d. d. v Šoštanju naznanja žalostno vest, da je njen kemik, gospod

Ing. Wilhelm Frings

vsled padca pri izvrševanju svojega poklica, po kratkem in mučnem trpljenju umrl dne 20. julija.

S pokojnikom izgubimo izredno veččega, v službi neutrudljivega uslužbenca in sodelavca, vsled katere izgube smo globoko užaloščeni.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 23. julija ob 5. popoldne na mestno pokopališče v Celju.

Pokojnika ohranimo v častnem spominu!

Šoštanj, 21. julija 1932.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

Njegov plašč je bil pod pleči preluknjan, a krvi je bilo videti le malo, samo temnordeča lisa.

»Ali zelo krvavim?« je vprašal.

»Ne. Kar hitro se odpravi na obvezovališče. Jaz ti obvezem samo roko.«

Šele sedaj je Sulphart pogledal svojo roko. Prsti so bili kakor zmleti, vsi krvavi, in sedaj, ko je videl rano, je začutil tudi bolečino.

»Ravnaj rahlo, to boli. V rumeni nabojnici imam jodovo tinkturo, vzemi jo...«

Tovariš mu je vlil polovico steklenice na razmrcvarjeno roko in Sulphart je od pekoče bolečine kričal. Oni ga je samo površno obvezal, ker si ni upal stisniti obveze; ta je sproti postajala rdeča, kakor jo je ovijal.

»Pa ti, kje si ranjen?« je vprašal Sulphart.

»Nikjer... takoj grem za tovariši.«

Bili so trije, ki jim je granata prizanelsa. Gledali so za svojim vodom, ki ga je bila za trenotek ustavila strojnica, zdaj je pa zopet tekla naprej. Ozrli so se na ranjenca.

»Vi ste odnesli kožo, vi,« je dejal eden zavidi no... »Ali ima kateri malo tobaka?«

»Da, Jaz ga imam še zavojček, čakaj.«

»Jaz imam čokolado,« je dejal hripavo Sulphart.

»Kdo jo mara?«

Ranjenci so izpraznili svoje torbiste, svoje krušnike in oni trije so izbrali, kar jim je prijalo.

Ko je bil plen razdeljen, je eden od trojice, neki desetinik, ki se mu je kljub potnim sragam in nesnagi na obrazu poznalo, kako je bil blede, dejal:

»Tak ali gremo?... Pa na svidenje, tovariši, in srečno!«

Vzpeli so se iz jarka, prihulili hrbte in se s težkimi koraki pognali v tek proti gozdu, čisto sami — trije pritlikavci v naskoku proti ognjenim orjakom.

Sulphart se je vsedel na peščene vreče, se nalonil na mehko steno jarka in se počutil skoraj dobro, najsi so ga rane bolele in mu je bila glava razbeljena. A bil je brez moči in brez volje; lažje ranjen tovariš mu je moral pomagati na noge.

»Le naglo, žuri se,« so mu ponavljali tovariši, ki so ga prehitovali.

A ni mogel iti hitreje; v prsih ga je zbadalo in ga dušilo.

»Hej,« je hotel zaklicati, »počakajte me!...«

Toda glas mu je onemogel in ni segel daleč, in ostalim se je mudilo. Videl je, kako je na nekem ovinku izginil plašč zadnjega tovariša. Ustavil se je za trenotek, si oddihnil, potem pa pobral palico in šel, upognjen kakor starček, dalje.

Po vseh črevesih se so vlekli ranjenci. Nekateri je bilo strašno za pogledati; bili so čisto sivi v obraz in od časa do časa so hropeč postajali; ždeli so zviti na širših mestih jarka in gledali mimo omahujoče z boljšečim pogledom, ki ni ničesar več videl. Sulphart, ki se je gnil s trdovratnim korakom, jih je komaj opazil.

Na tem mestu se je vil jarek med razvalinami majhne vasi. Ko se je plazil Sulphart ob nekem zidu, je slišal sikniti granato; sploščil se je ob tleh. Udarila je tako blizu njega, da je menil skozi zaprte veke videti rdeči blisk. Strah, ki mu je prevzel drobovje, ga je pognal hitreje naprej. Cela jata novih granat se je zapodila v razvaline. Tedaj je Sulphart začel teči, iščoč zavetja. Opazil je stopnice, ki so vodile v neko klet, vrhu katerih je sedel bolniški strežnik.

Tukaj ni več prostora,« mu je dejal možakar in ga sunil proč. »Pojdi dalje.«

Na temnih stopnicah je uganil nagnetene vojake in bele like njihovih obvez. Sulphart se je stisnil in menil, da se bo mogel vendar le vrniti in najti nekoliko zavetja, ko se je razletel nov šrapnel. Drobir je tleskal po zidu. Tedaj je stekel par metrov naprej, a tudi druga klet je bila polna ranjenecov. Z drhtečimi ustnicami in široko razprtimi očmi se je prihuil in med tuljenjem granat iskal luknje, v katero bi se mogel skriti. Pri vsakem blisku se je sploščil ob steni in zakril glavo z laktmi.

Z okopnim orodjem težko obloženi domobranci so ležali vsepovsod, tudi po najmanjših luknjah. Sulphart se je vrget na enega izmed njih, kateremu so samo noge molele ven, in se z besnim naporom zrinil v njegovo luknjo. Zmrljena drug ob drugem, z licem tesno ob licu, da se jima je mešala sapa, sta se gledala moža, ne da bi mogla videti drug od drugega več kakor sršeti pogled; trda brada starega je bodla Sulpharta v ustnice. Bila sta od blaznega strahu omamljena in nista izpregovorila besede; njune noge so se vedno tesneje prepletale, se skušale vedno bolj skriti.